

M

KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus.

Pekka Sarvas 1962.

Kemijärvi Luusua Hietalahti 1.¹⁾

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus vuonna 1962.

Maanomistaja Aapi Kelloniemi, os. Luusua.

Rek.n:o 45.

Paikan sijainti näkyy top.kartalla 1:20000 n:o 3632 05 (Oilunganniemi, painettu 1967), koord. x = 7380 62, y = 514 66.

Löydöt KM 15667:1-358. Paikalta on aikaisemmin saatu irtolöytö KM 9904:2.

Kertomukseen liittyy 27 karttaa ja kuvataulu, jossa on valokuvat negatiiveista 38108-38111.

Kiintopisteenä käytettiin kaivausalueella olevaa maakiveä, jonka korkeus oli 149.05 m ymp. Korkeus laskettiin Oilunganniemen kärjessä olevasta Kemijoki OY:n kiintopisteestä (150.00) järven peilityyntä pintaa hyväksi käyttämällä 28.7.1962 aamulla.

Kesällä 1962 allekirjoittanut sai tehtäväkseen suorittaa kaivauksen Kemijärven Luusuan Hietalahden maalla, paikalla, jossa Aarni Erä-Eskon inventointihavaintojen mukaan oli asuinpaikka. Tämä tulisi voimalaitostöiden johdosta peittymään veden alle, ainakin osittain. Asuinpaikka sijaitsee Hietalahti-nimisen talon maalla Kemijärveen pistävän Oilunkaniemen etelärannalla. Asuinpaikka on tilan talouskeskuksen ja järven rannan välisellä loivasti järveen päin viettävällä alueella, joka oli osaksi nurmea, osaksi pensaikkaa, (vrt. liite 1 yleiskartta). Maaperä paikalla oli pintaosal-

1) Ks. myös Aarni Erä-Eskon Kemijärven inventointikertomusta (n:o 48) top.arkistossa.

taan karkeaa moreenia, syvemmillä savihiekkaa ja osassa rinnettä kovaa savea.

Työt aloitettiin kaivamalla korkeuskäyrien vastainen koeoja (K:3-16, vrt.liite 2) melko alas rinteeseen johtuen pyrkimyksestä rajoittaa kaivaus vain veden alle jäävään osaan asuinpaikkaa. Koeojan alimmat ruudut (K:3-6) osoittautuivat kuitenkin melko löydöttömiksi. Löytötiheys kasvoi koeojaa ylöspäin mentäessä ollen kuitenkin ylipäättänsä heikko. Löydökset rajoittuivat alueen likamaakerrokseen, joka muodosti siellä täällä syviä kuoppia (vrt. esim. profiilia ruudussa K:12, liite 3). Koeojan ruuduissa 13-14 tuli heti ruokamullan alta vastaan kova savikko. Ruudussa K:15 taas oli melko syvä kulttuurimaasyvennys.

Ensimmäiseen koeojaan (K) nähden poikkisuunnassa kaivettiin toinen (C:10-0:10, vrt. liite 2 ja profiili liitteessä 4), josta myöskään ei saatu talteen kuin kourallinen löydöksiä.

Avattujen koeojien alueelta noin 30 m koilliseen kaivettiin vielä yksi 10 m pituinen koeoja (liite 1), josta ei kuitenkaan ilmennyt mitään asuinpaikkaan viittaavaa. Tästä koeojasta ei piirretty profiilia.

Kaivausalue 1 (liitteessä n:o 2 merkitty I) avattiin koeojien leikkauskohtaan; alue käsitti ruudut H-K:9-12. Ruudut H-K:11-12 kaivettiin viitenä tasona (pohjoisosa) ja ruudut H-K:9-10 yhdeksänä tasona (eteläosa). Ruuduissa K:10-11 ja I:10-11 oli ruokamultakerros melko paksu. Muissa ruuduissa oli heti nurmen alla paikoin varsin voimakkaana esiintyvä punamaakerros (liite 5). Kiviä ei ollut alueella paljoa,

eikä mitään latomuksia voitu havaita (liitteet 6-9). Puna- ja nokimaaläiskät jatkuivat koskemattomaan maahan saakka, paikoin ne olivat melko voimakkaita vielä viidennessä tasossa. Alueen eteläosan kaivamista jatkettaessa havaittiin tasossa 7 voimakkaita nokimaaläiskiä ja mahdollinen paalunreikä (liite 10). Tasossa 8 nokimaa-alue ruudussa K:10 voimistui (liite 11) ja edelleen kaivettaessa tuli nokimaasta esiin myös kiviä (liitteet 12,13). Kyseessä on ilmeinen liederin sija. Tasossa 9 alue oli lähes kauttaaltaan koskematon hiesua, punamaata ja vaaleaa likamaata esiintyi enää rajoitetusti (liite 14). Kaivausalueen eteläseinästä piirrettiin profiili (liite 15).

Kaivausalue 2 (liitteessä n:o 2 merkitty II) avattiin välittömästi ensimmäisen kaivausalueen eteläpuolelle (vrt. liite 2) ja se käsitti ruudut H-K:6-8. Alue kaivettiin seitsemänä tasona. Parissa ylimmäisessä tasossa oli runsaasti pieniä palaneita kiviä koko alueella (liitteet 16,17), mitään latomuksia ei kuitenkaan voitu erottaa. Hajanaisia noki- ja punamaaläiskiä esiintyy aina seitsemänteen tasoon asti (liitteet 17-22). Jo viidennessä tasossa koskematon maa tuli esiin ruuduissa I-K:6-7 laajentuen käsittämään suurimman osan aluetta tasossa 7. Alueelta tuli tasaisesti löytöjä.

Kaivausalue 3, joka käsitti ruudut D:9-10 (liitteessä n:o 2 merkitty III), avattiin koeojan C:10-0:10 länsipään eteläpuolelle, koska koeojan pohjassa havaittiin sillä paikalla melko selvä palomaa-alue. Alue kaivettiin viidenä tasona, joissa esiintyi puna- ja nokimaaläiskiä (vrt.

liitteet 23-27) puhtaan rantahiekan ja saven joukossa.

Karttaliitteessä n:o 2 on vinoviivoituksella merkittynne alueet, jotka jo mainittujen lisäksi tutkittiin mutta jotka löydöttömyyden ja maan koskemattomuuden vuoksi jätettiin piirtämättä.

Helsinki 29.3.1972

Pekka Sarvas

Pekka Sarvas

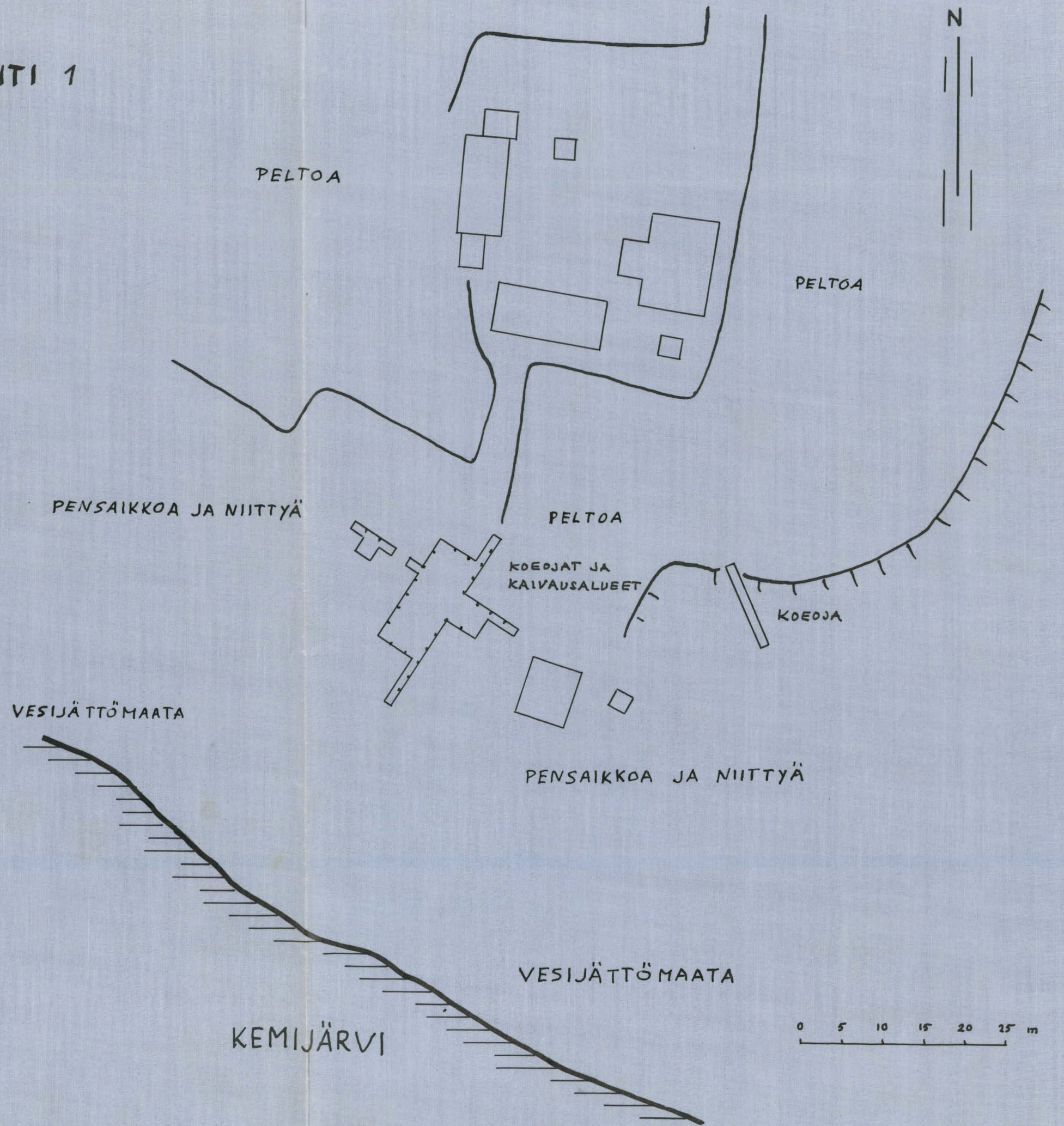
KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

P. Sarvas 1962

Yleiskartta

1:500

Kertomuksen liite n:o 1



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

P.SARVAS 1962

1:200

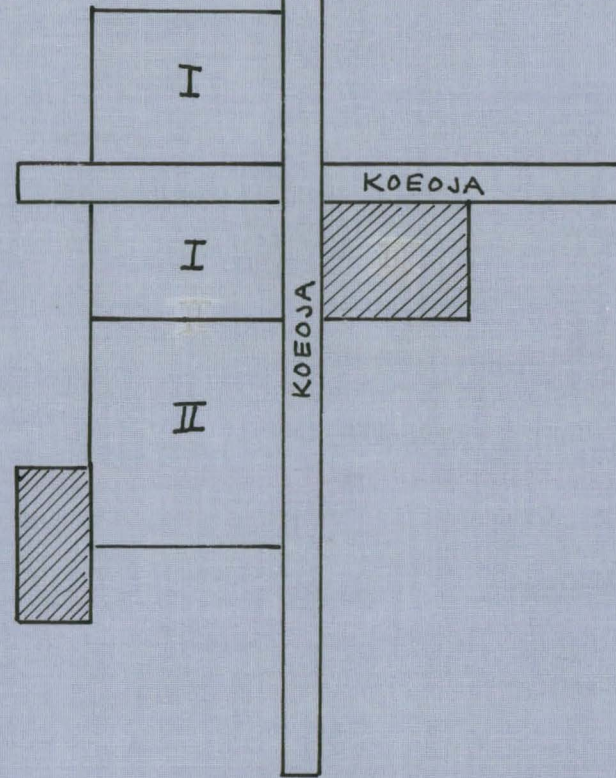
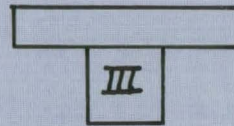
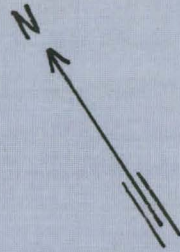
KOORDINAATISTO

KAIVAUSALUEET I-III

KERTOMUKSEN LIITE N:O 2



ALUELTA EI OLE KARTTOJA



16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

A B C D E F G H J K L M N O

KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

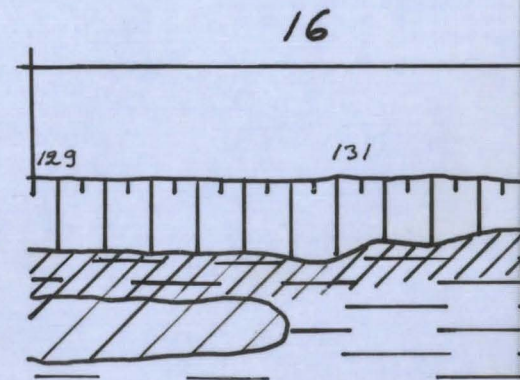
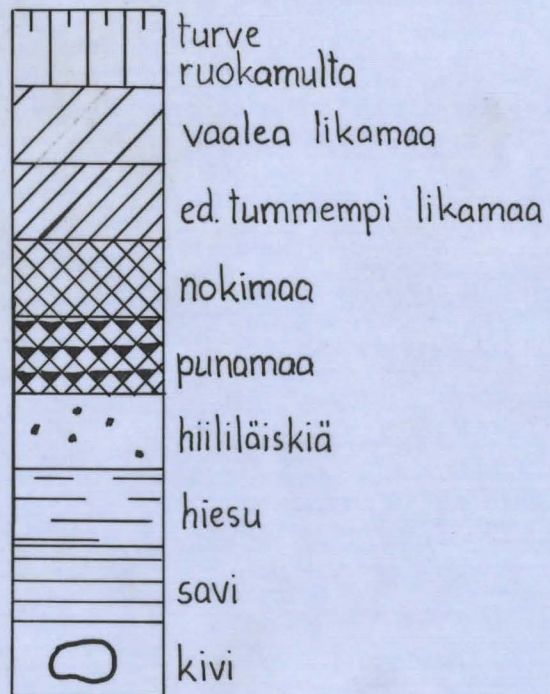
P. Sarvas 1962

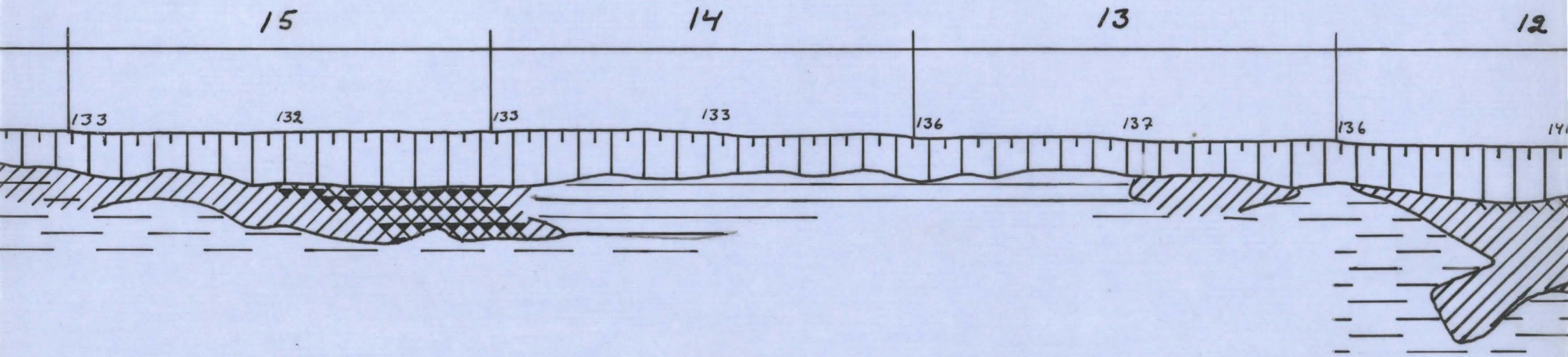
koeojan K: 3-16 itäseinän profiili

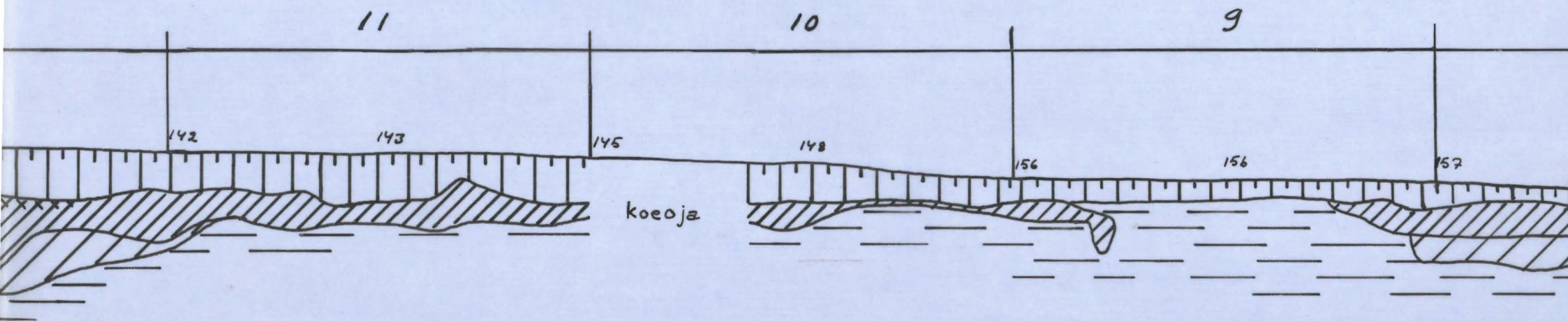
1:25

kp=189 = 149,05 m ymp.

kertomuksen liite n:o 3







11

10

9

142

143

145

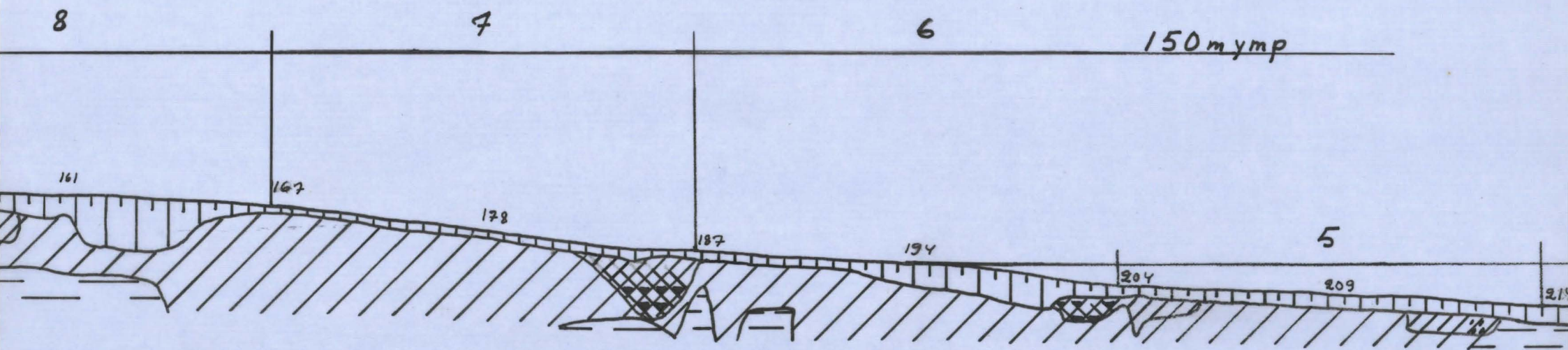
148

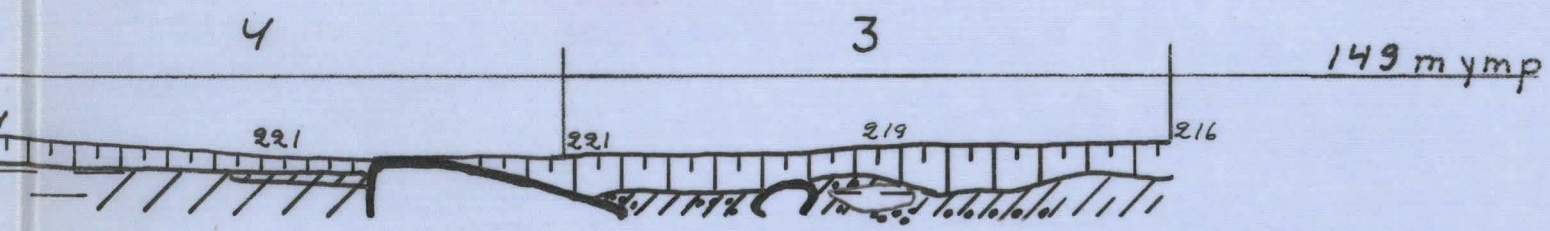
156

156

157

koeoja





KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

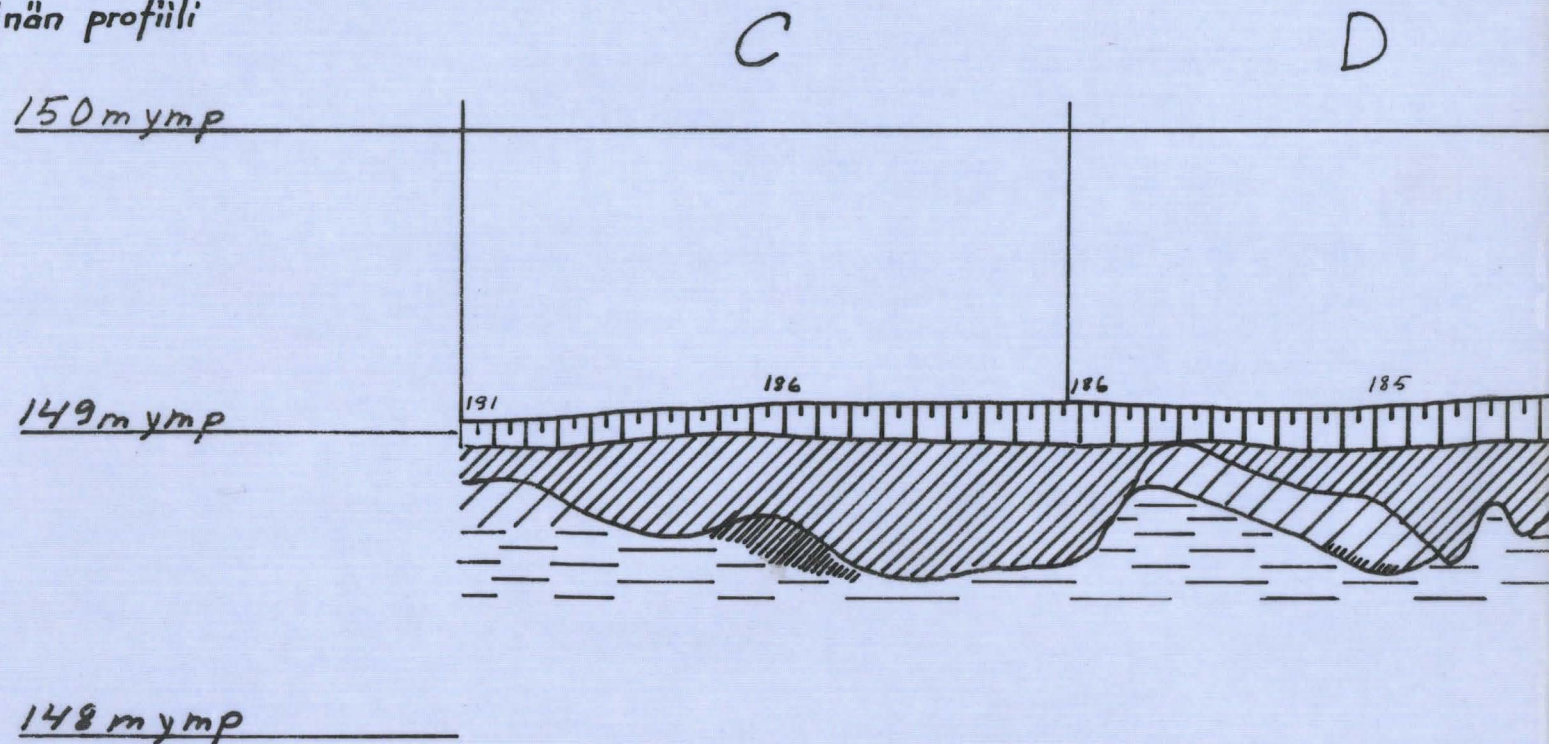
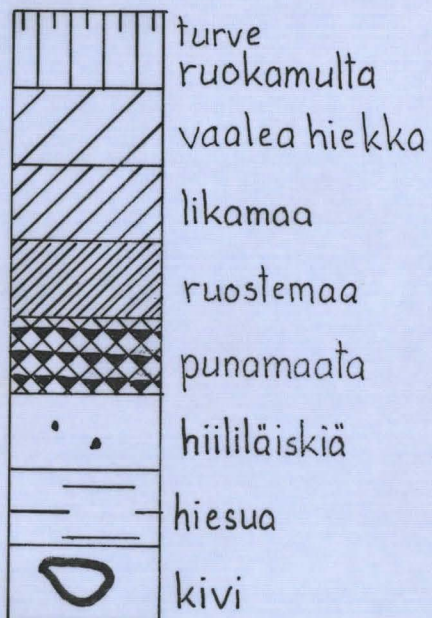
P. Sarvas 1962

Koeojan C:10-O:10 pohjoisseinän profiili

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 4

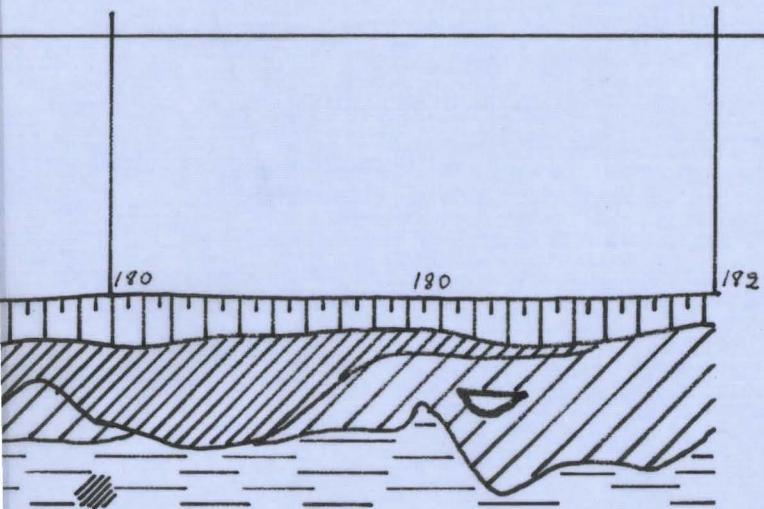


E

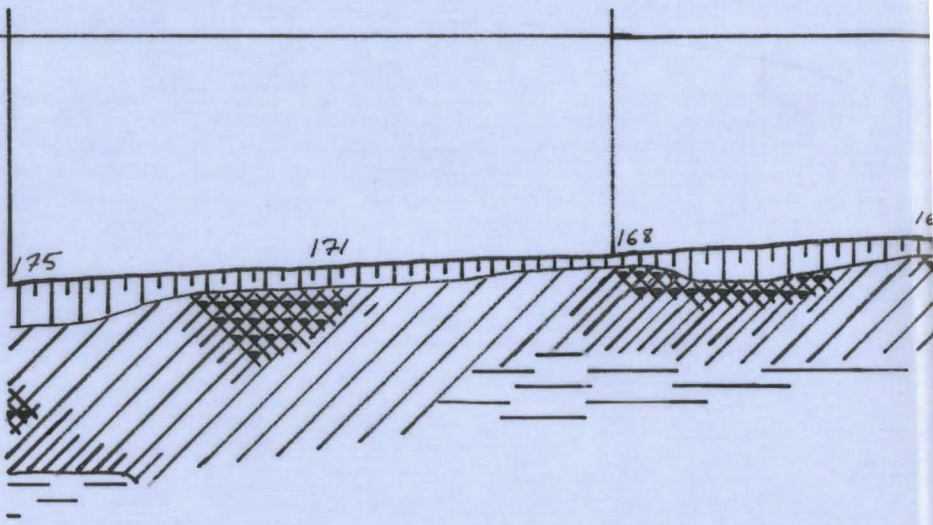
F

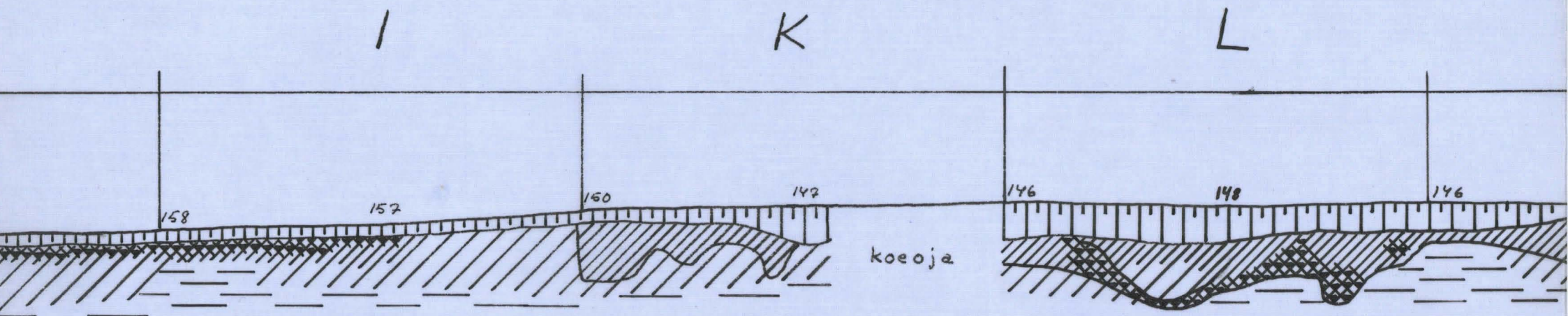
G

H



kaivamatta





M

N

O

150 m ymp

146

146

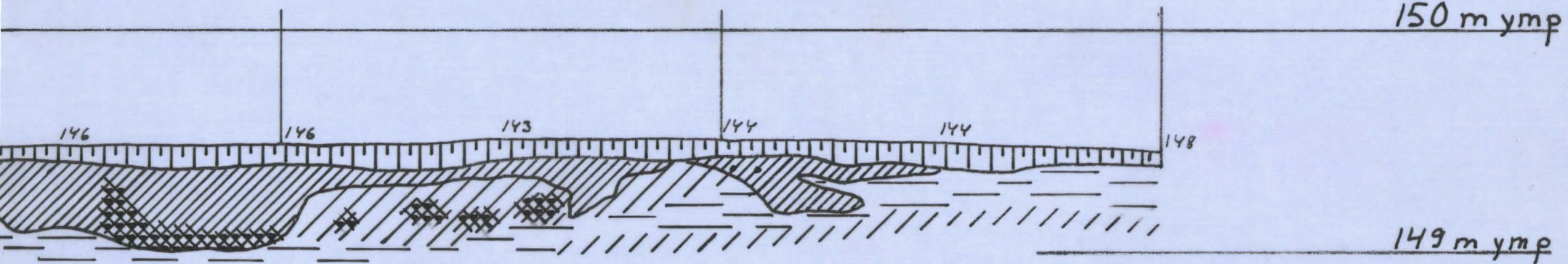
143

144

144

148

149 m ymp



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

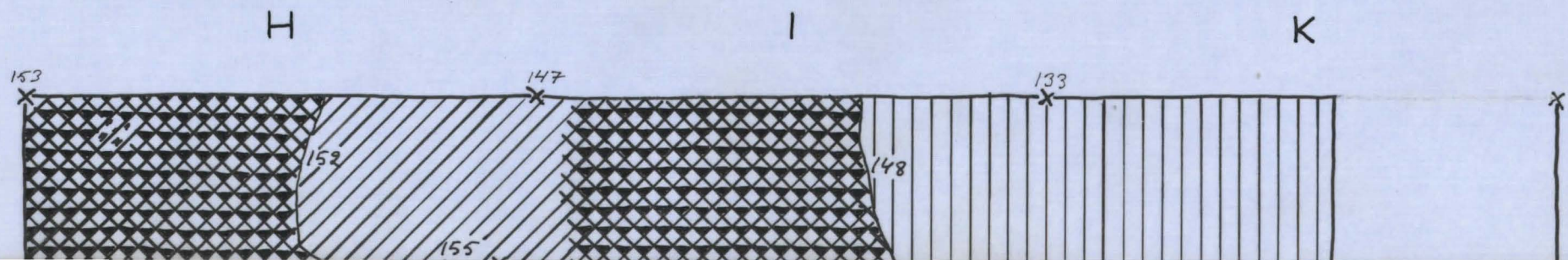
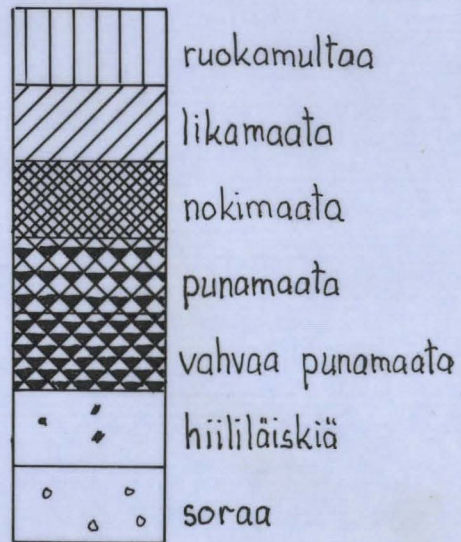
P.Sarvas 1962

Kaivausalue 1:n taso 1

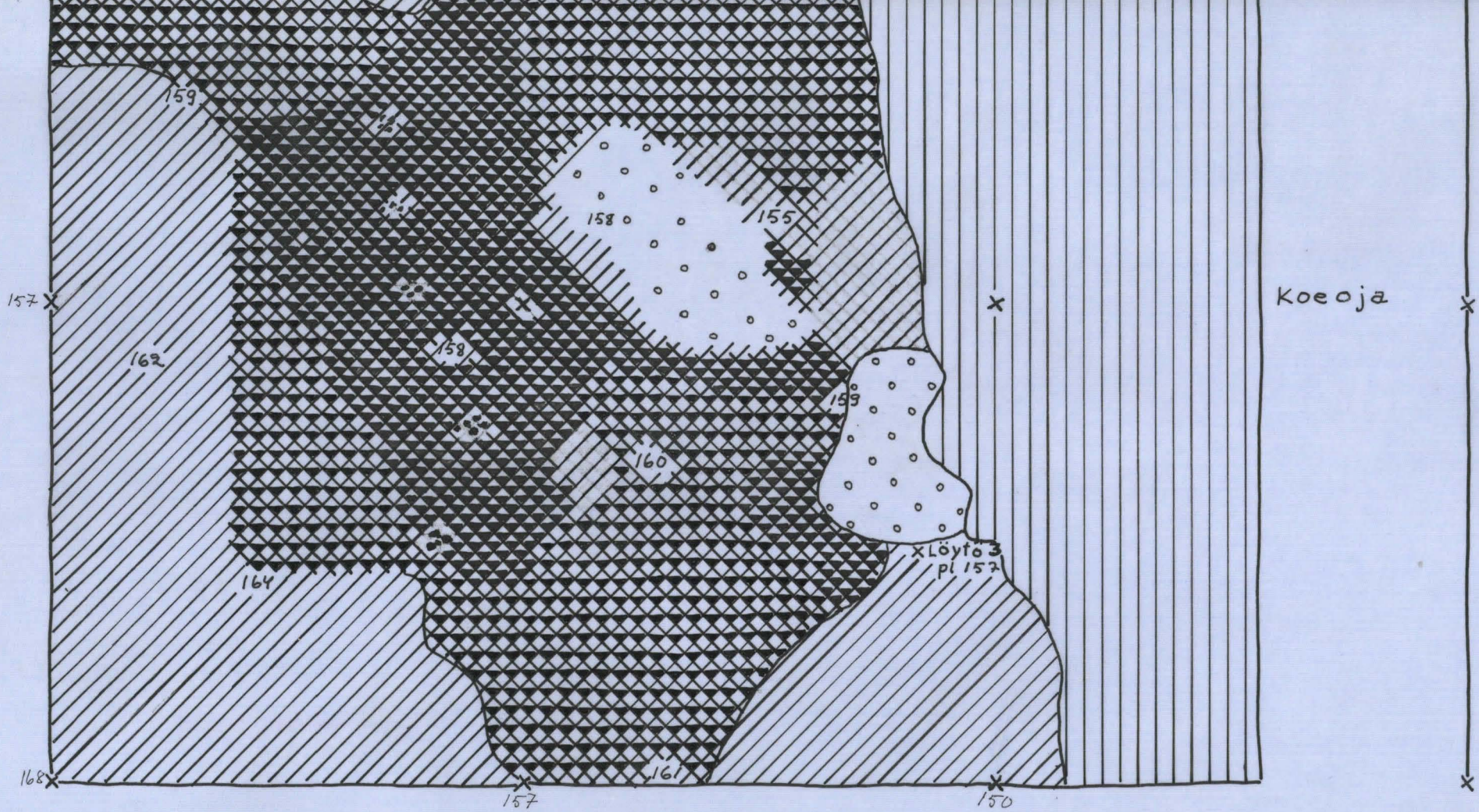
1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 5

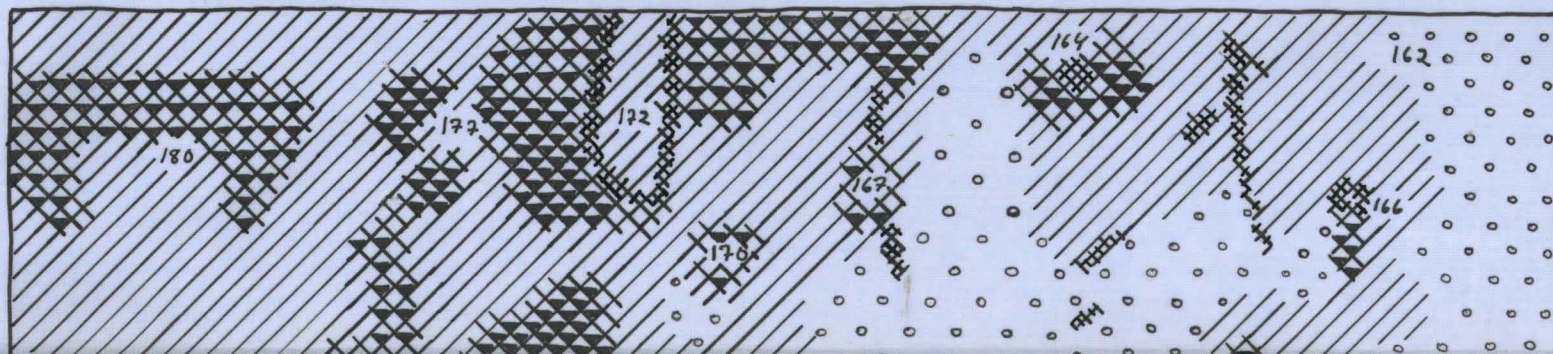


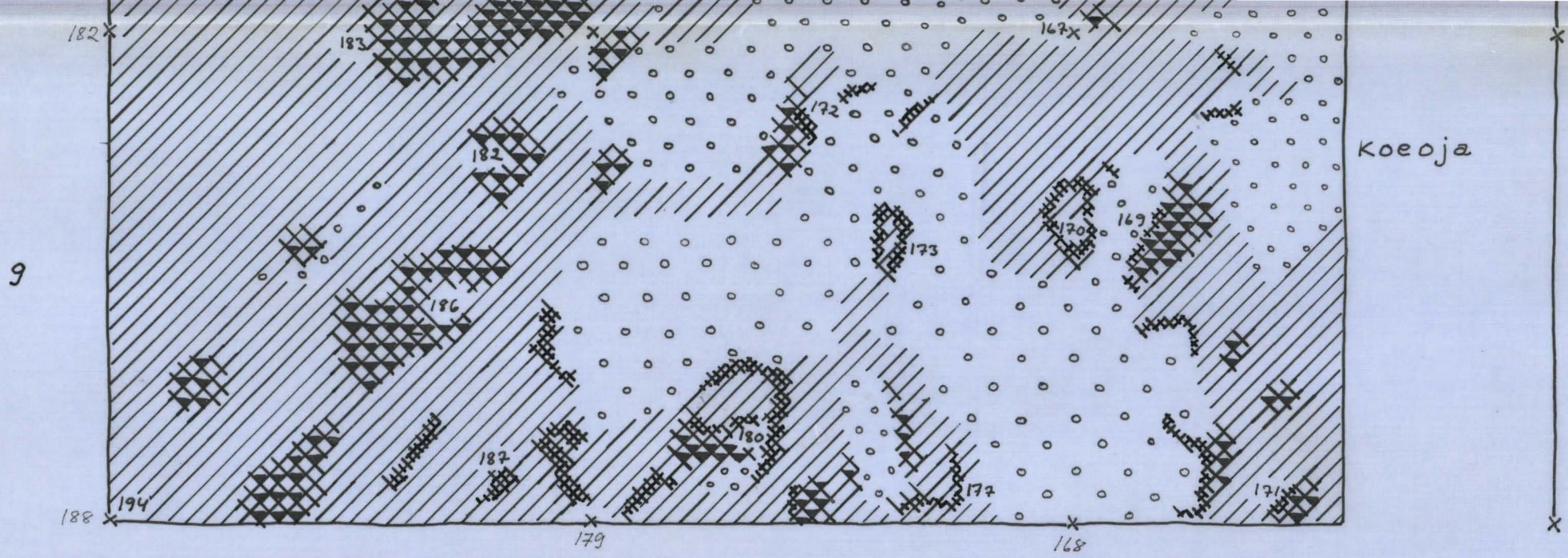
12



Koeoja

10





KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

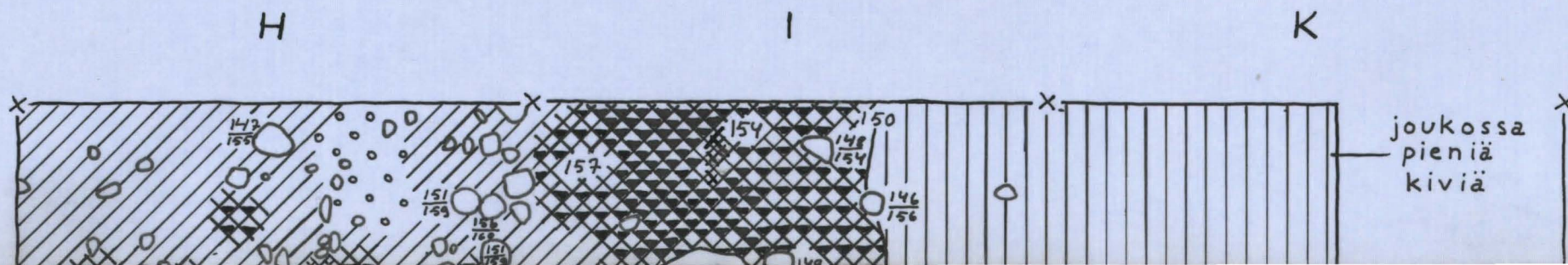
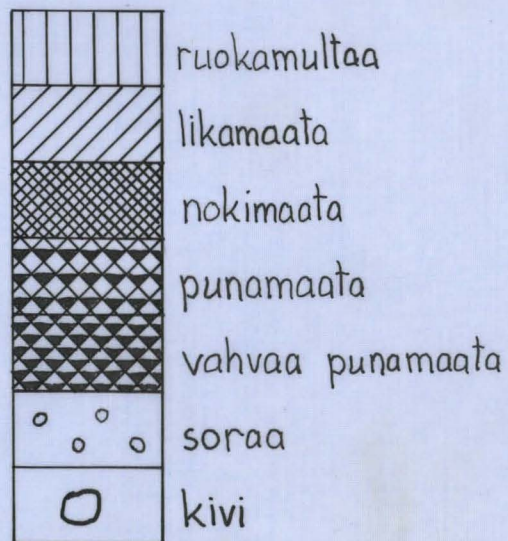
P. Sarvas 1962

Kaivausalue 1:n taso 2

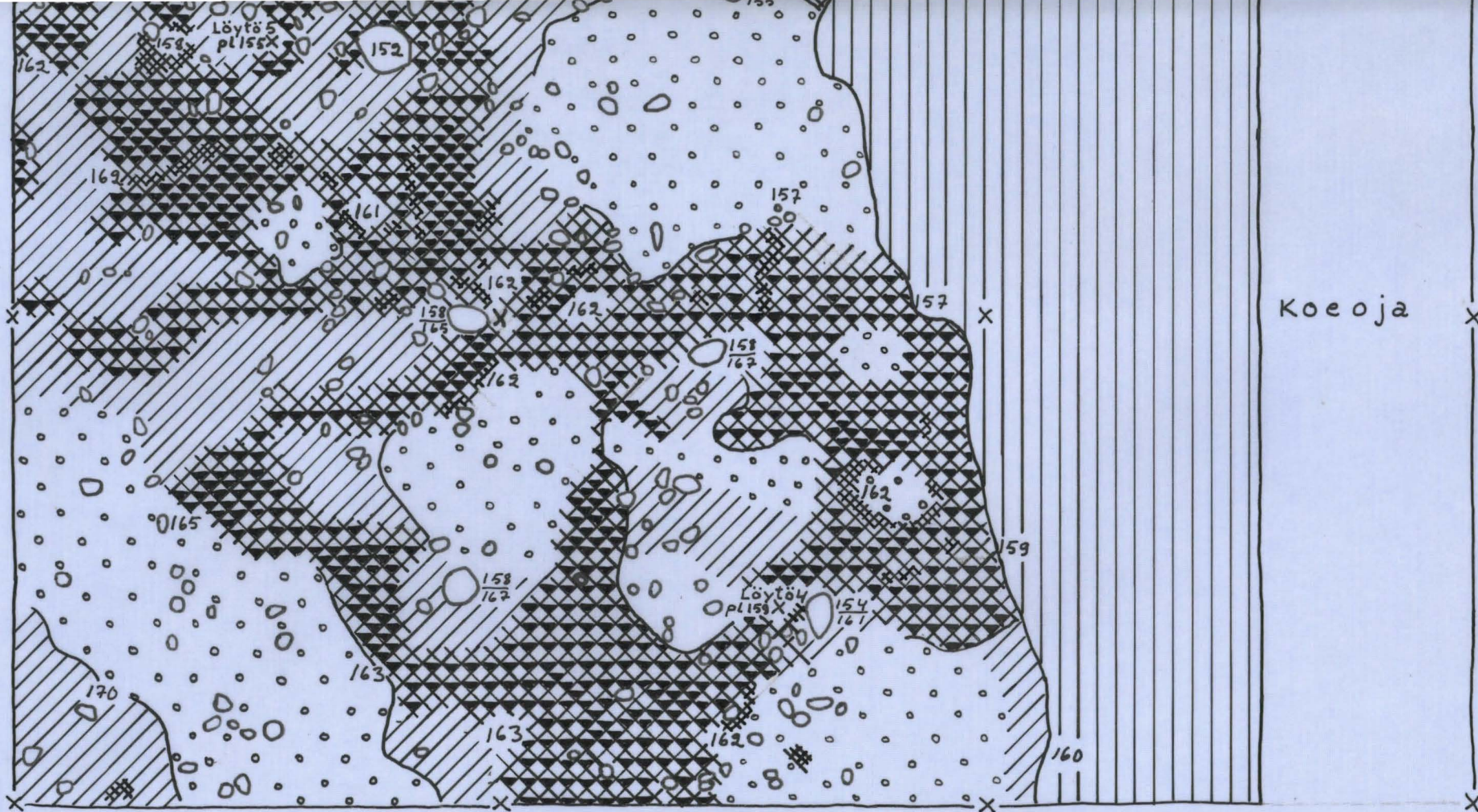
1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 6



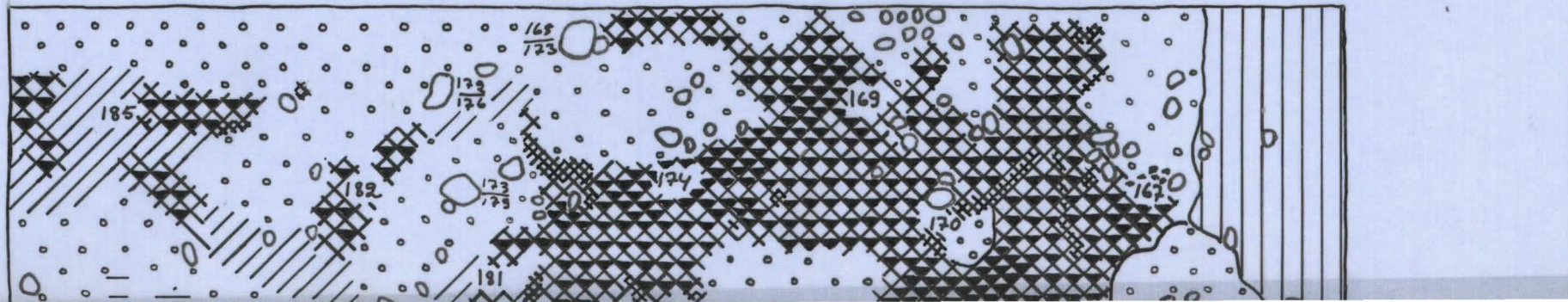
12



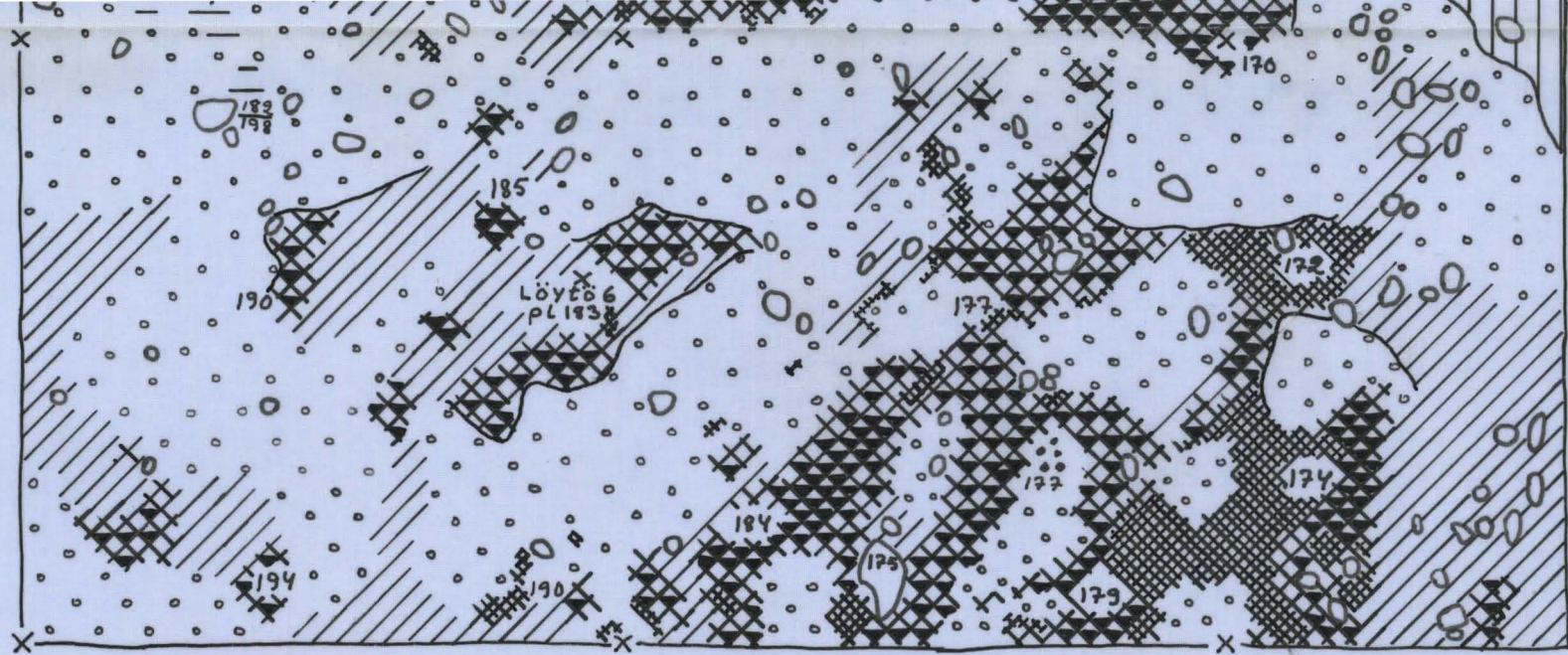
11

Koeoja

10



9



Koeoja

KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

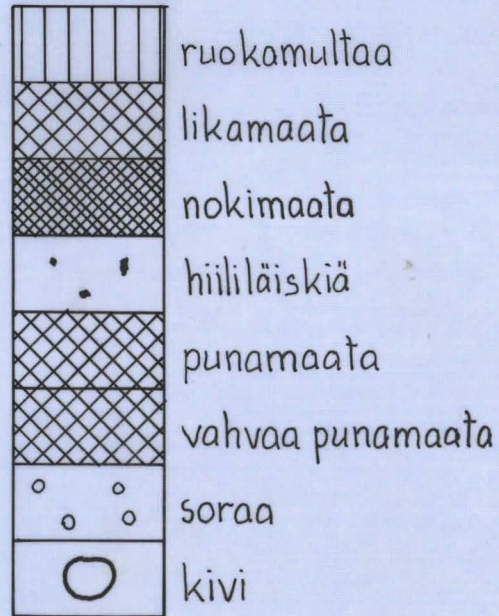
P.Sarvas 1962

Kaivausalue 1:n taso 3

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

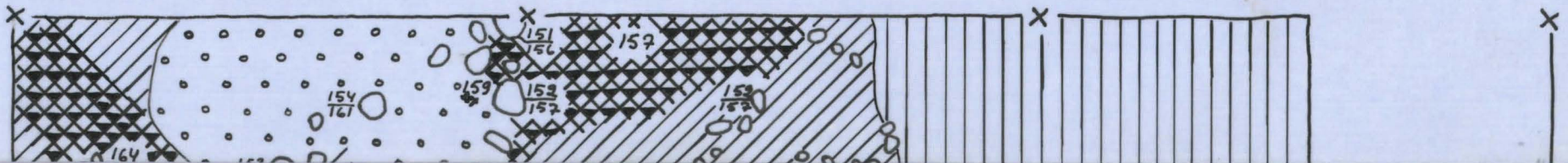
Kertomuksen liite n:o 7



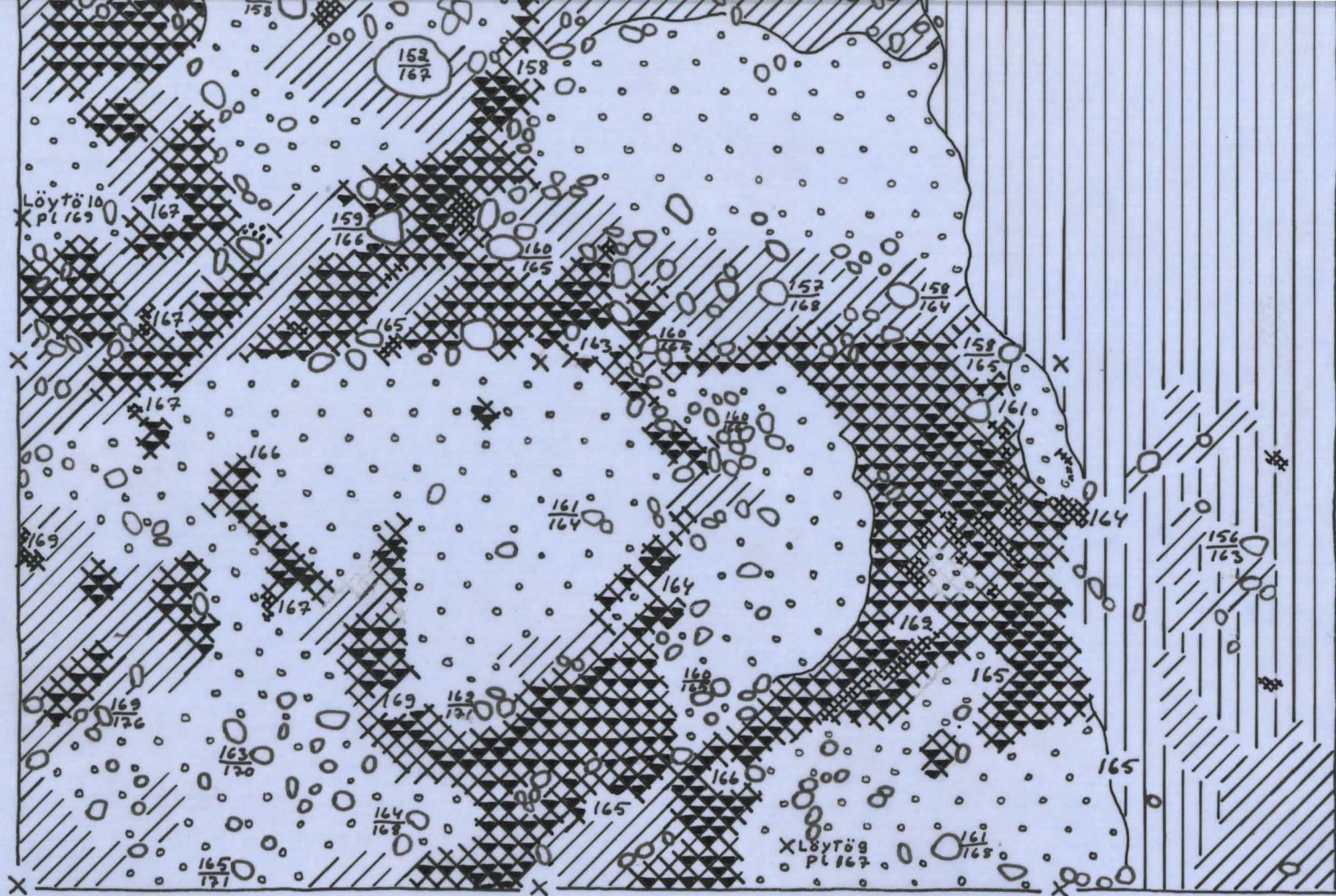
H

I

K



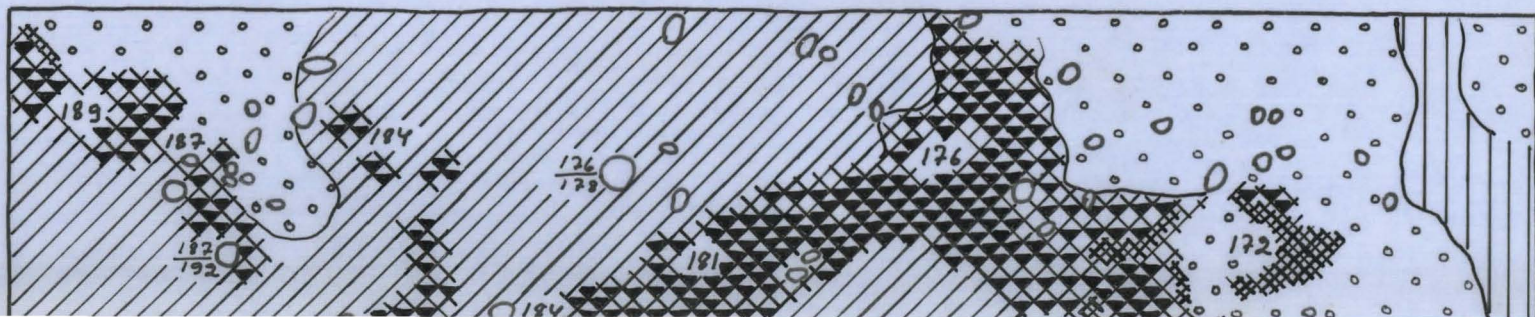
12



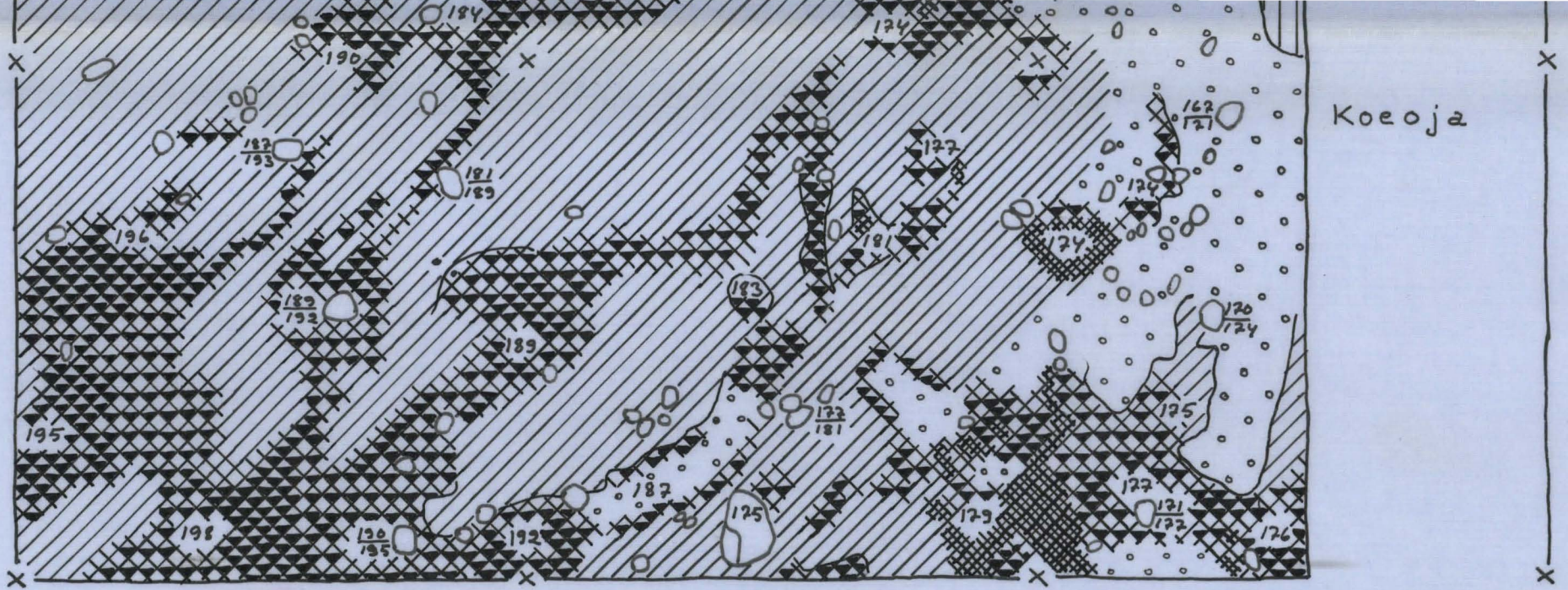
11

Koeoja

10



9



Koeoja

KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

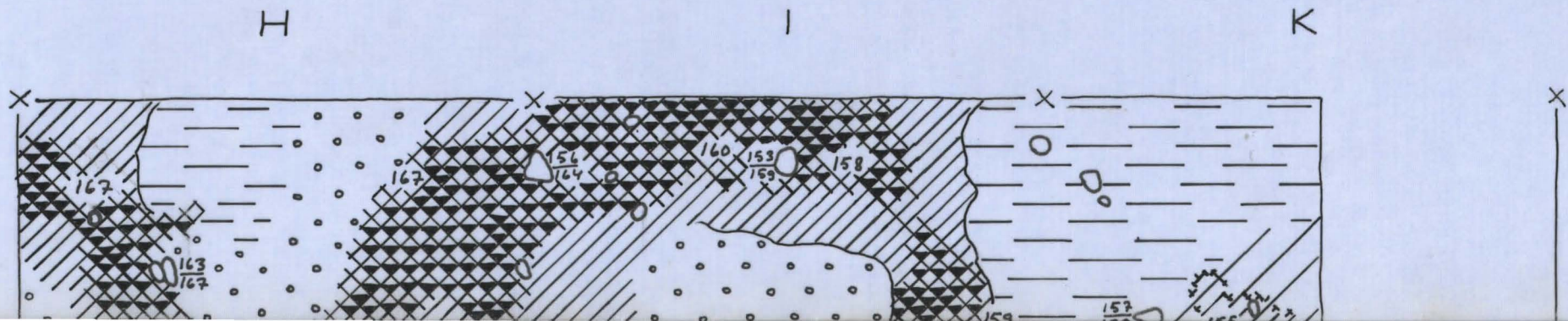
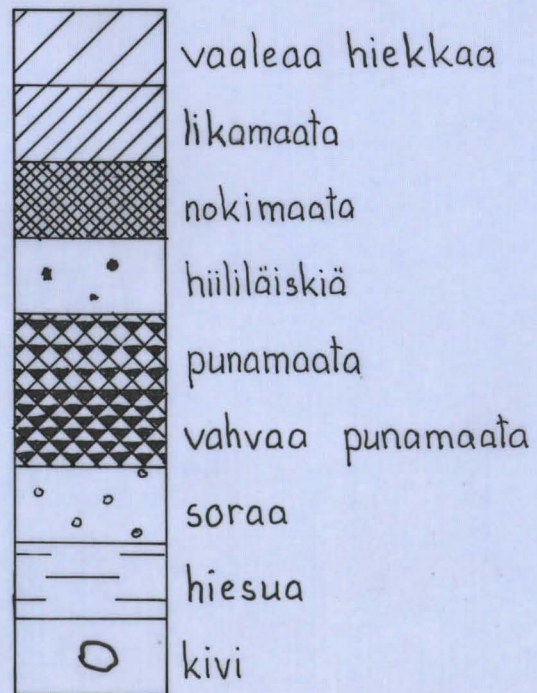
P.Sarvas 1962

Kaivausalue 1:n taso 4

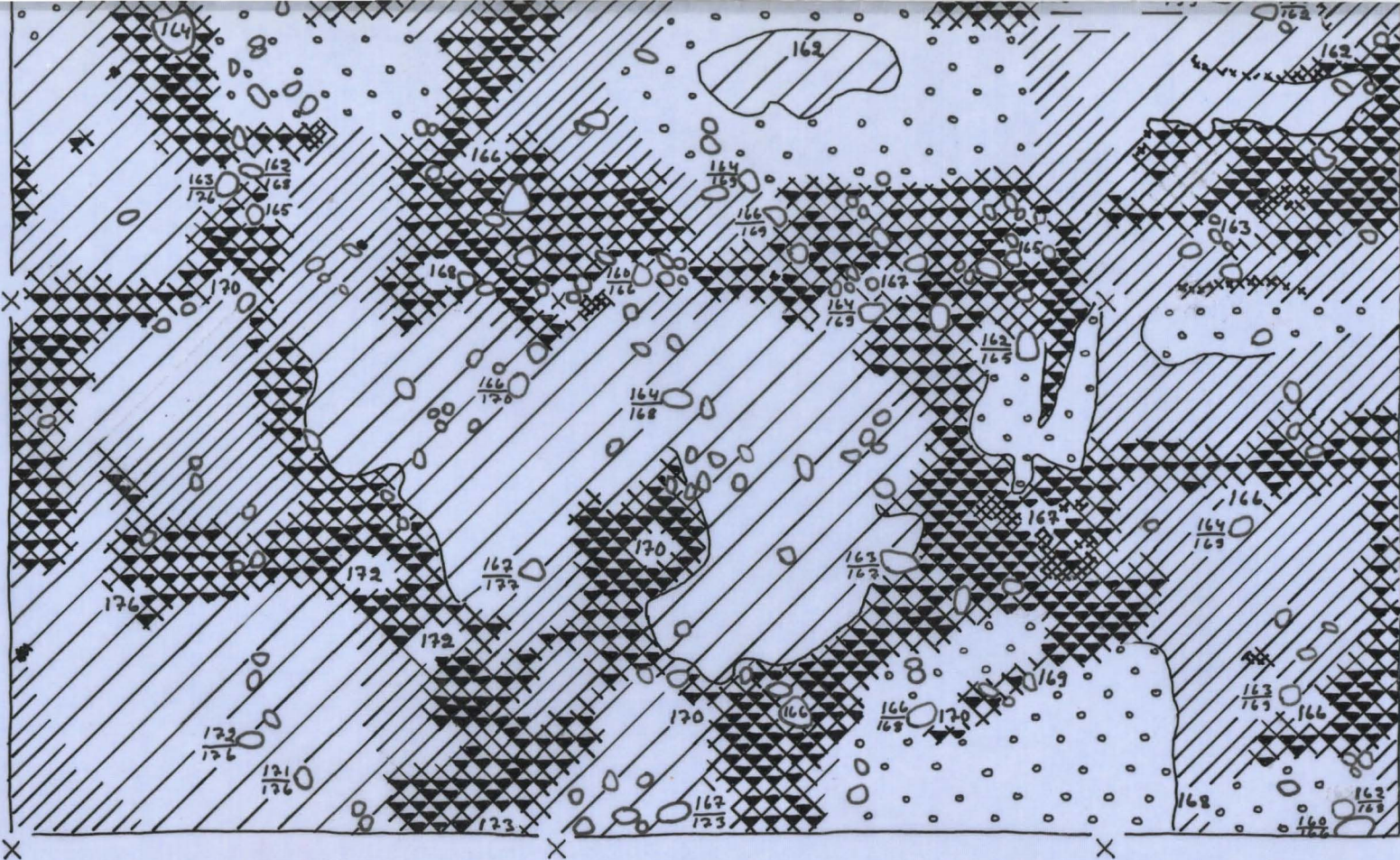
1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 8



12

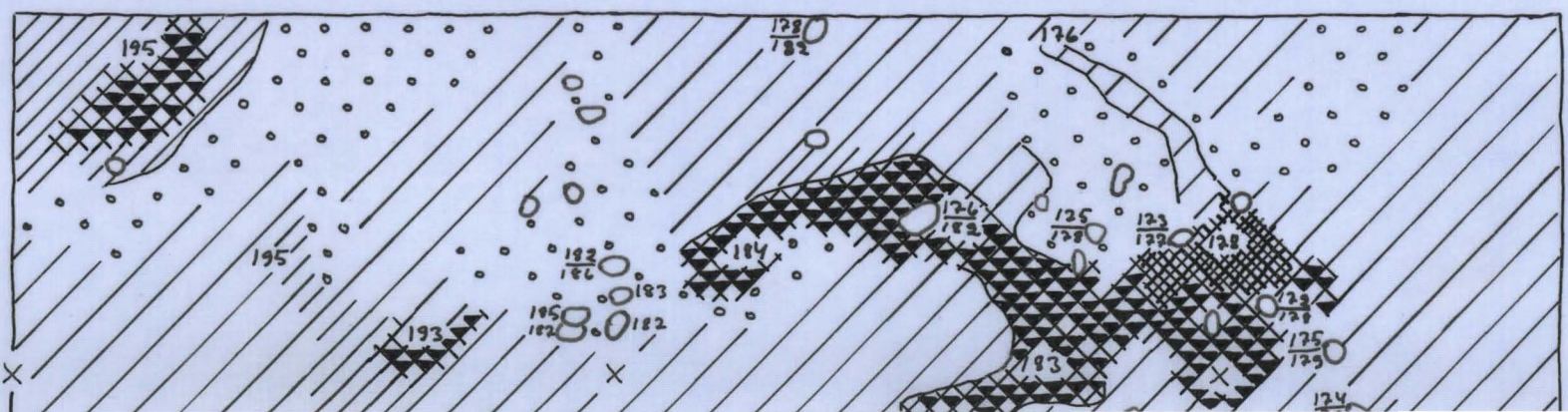


Koeoja X

11

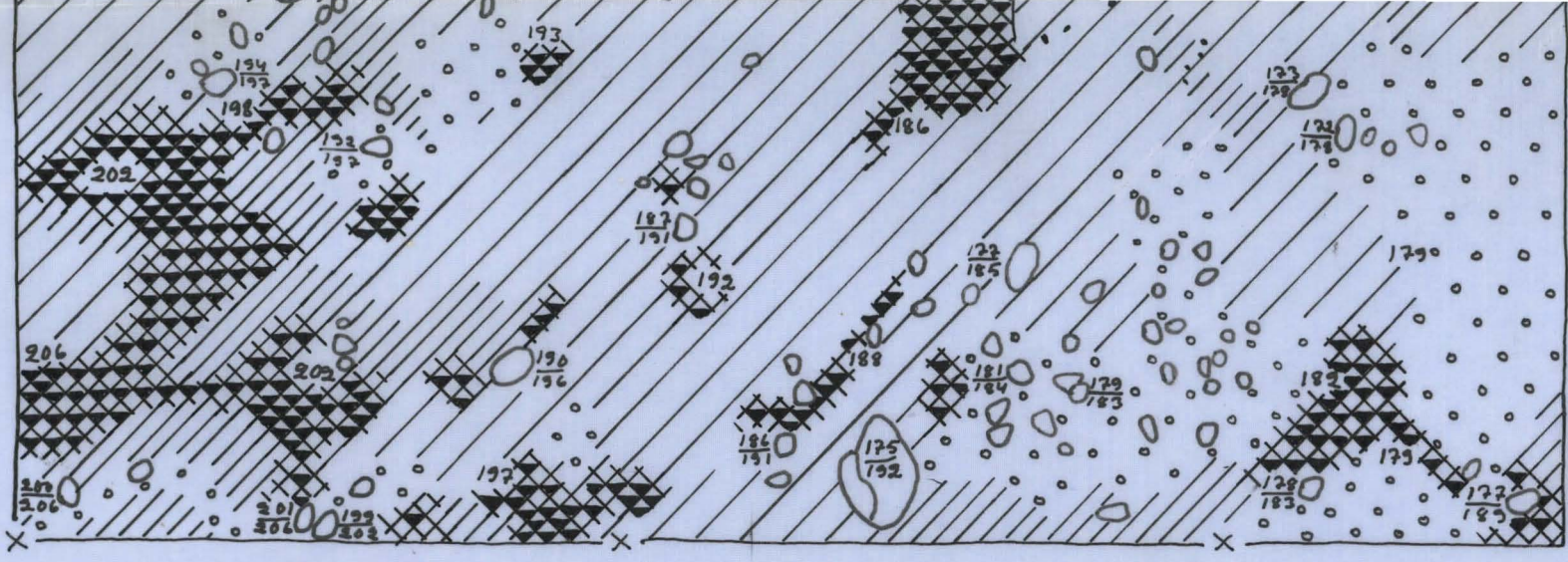
Koeoja

10



Koeoja

9



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

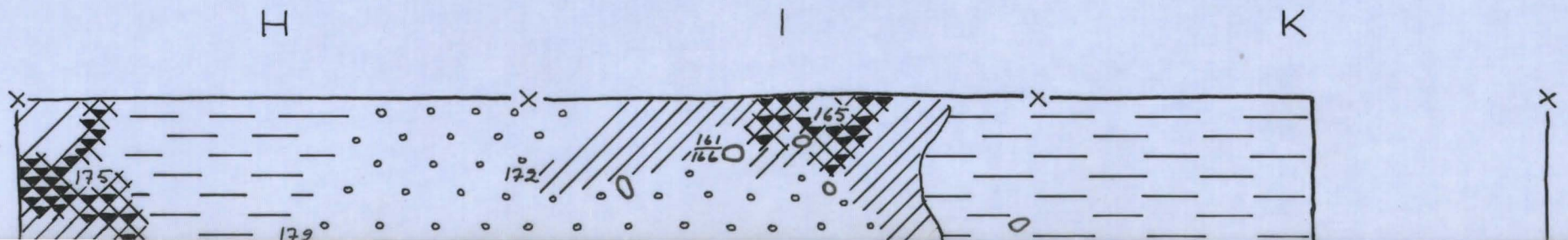
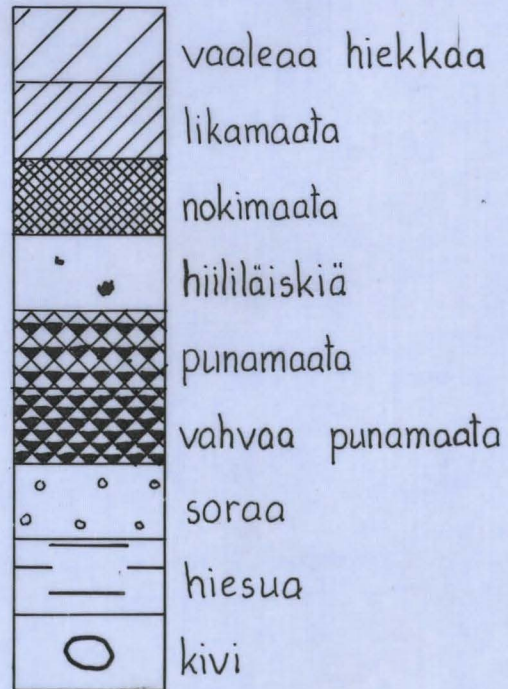
P.Sarvas 1962

Kaivausalue 1:n taso 5

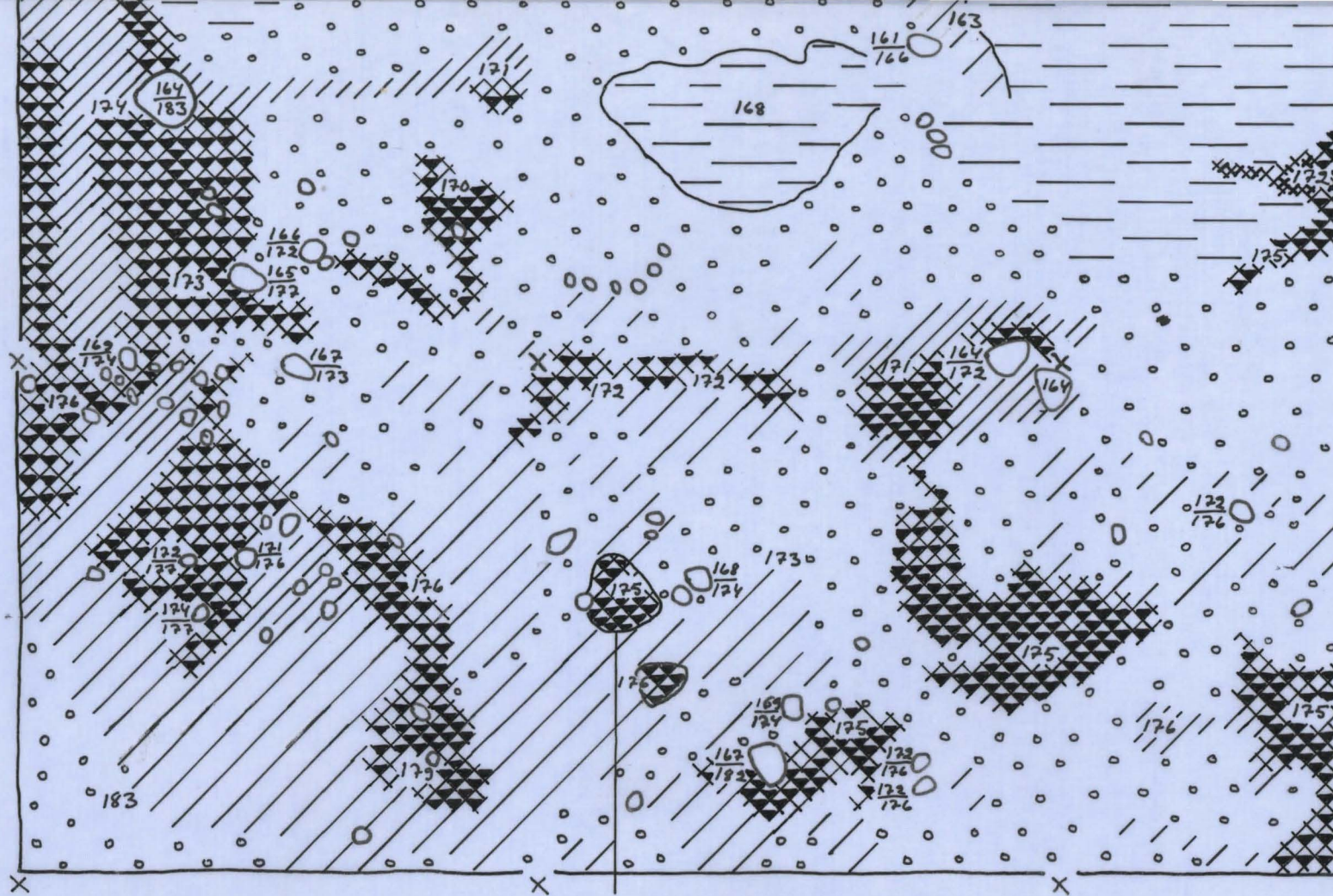
1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 9



12



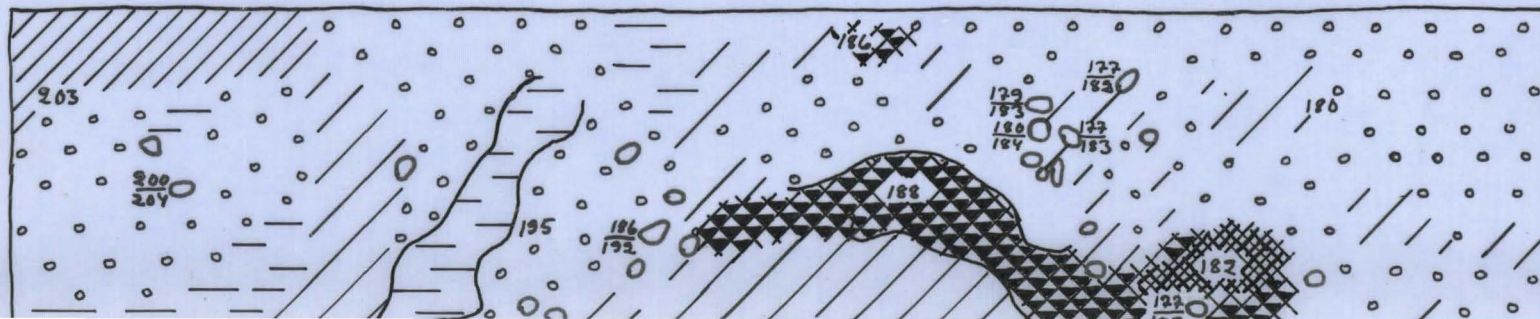
Koeoja

11

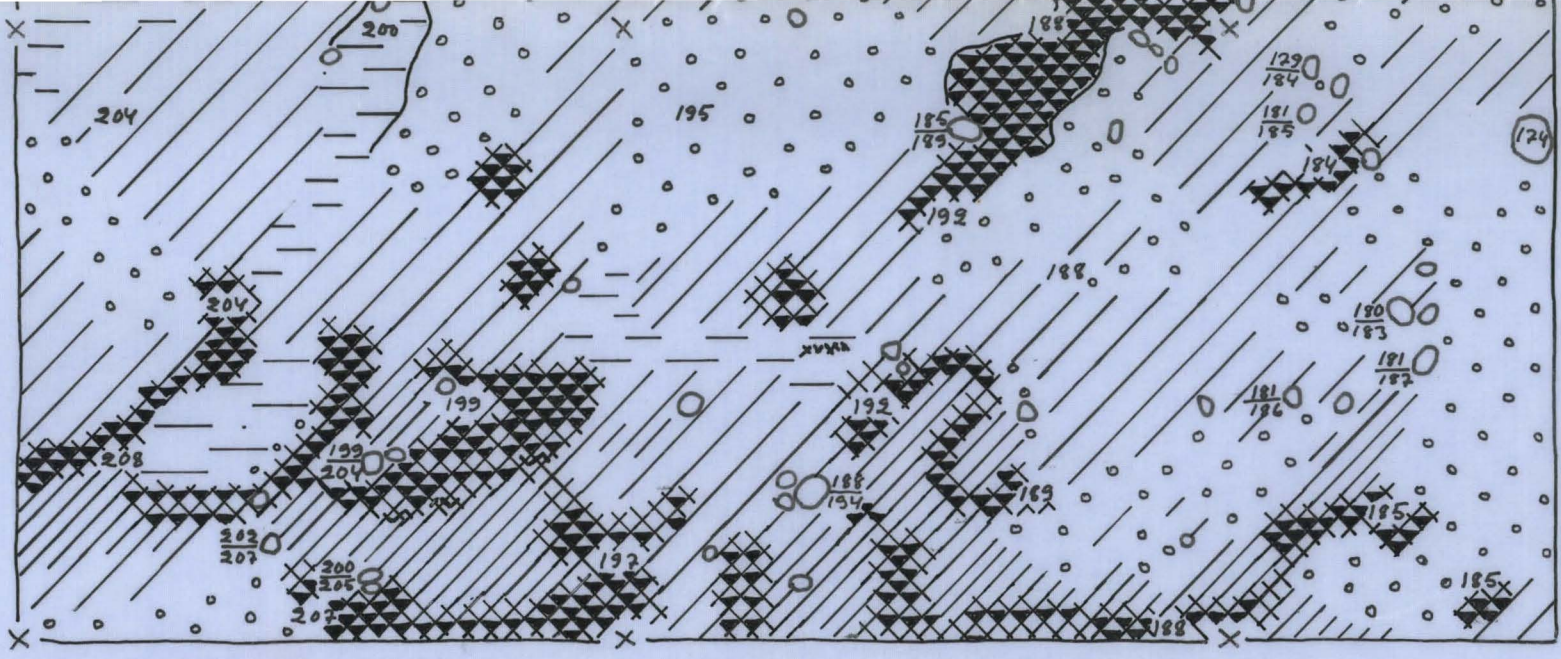
alueella kourallinen palaneita luita

Koeoja

10



9



Koeoja

KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

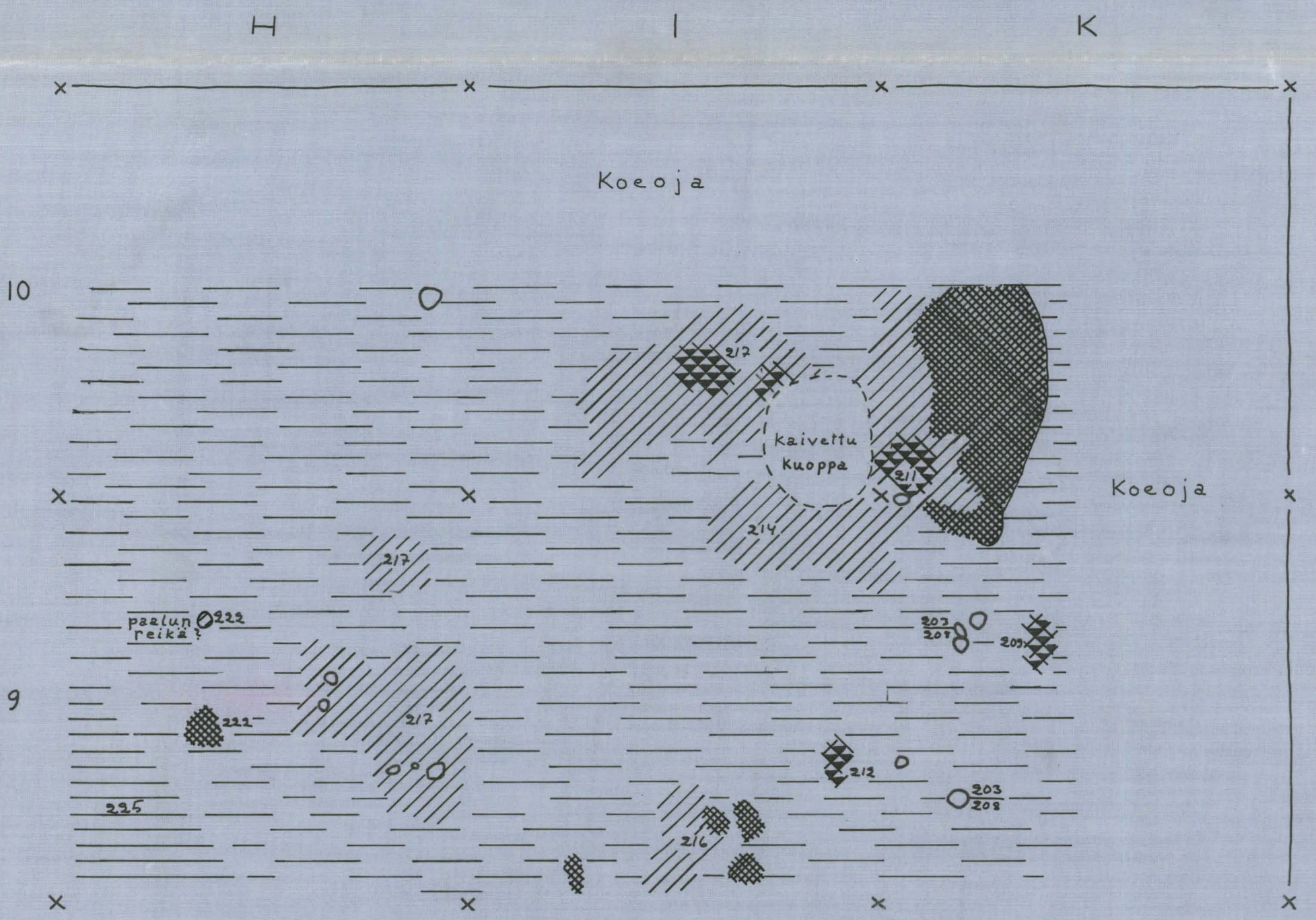
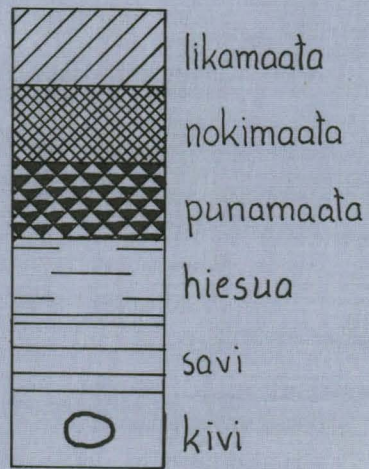
P.Sarvas 1962

Kaivausalue 1:n eteläosan taso 7

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 10



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

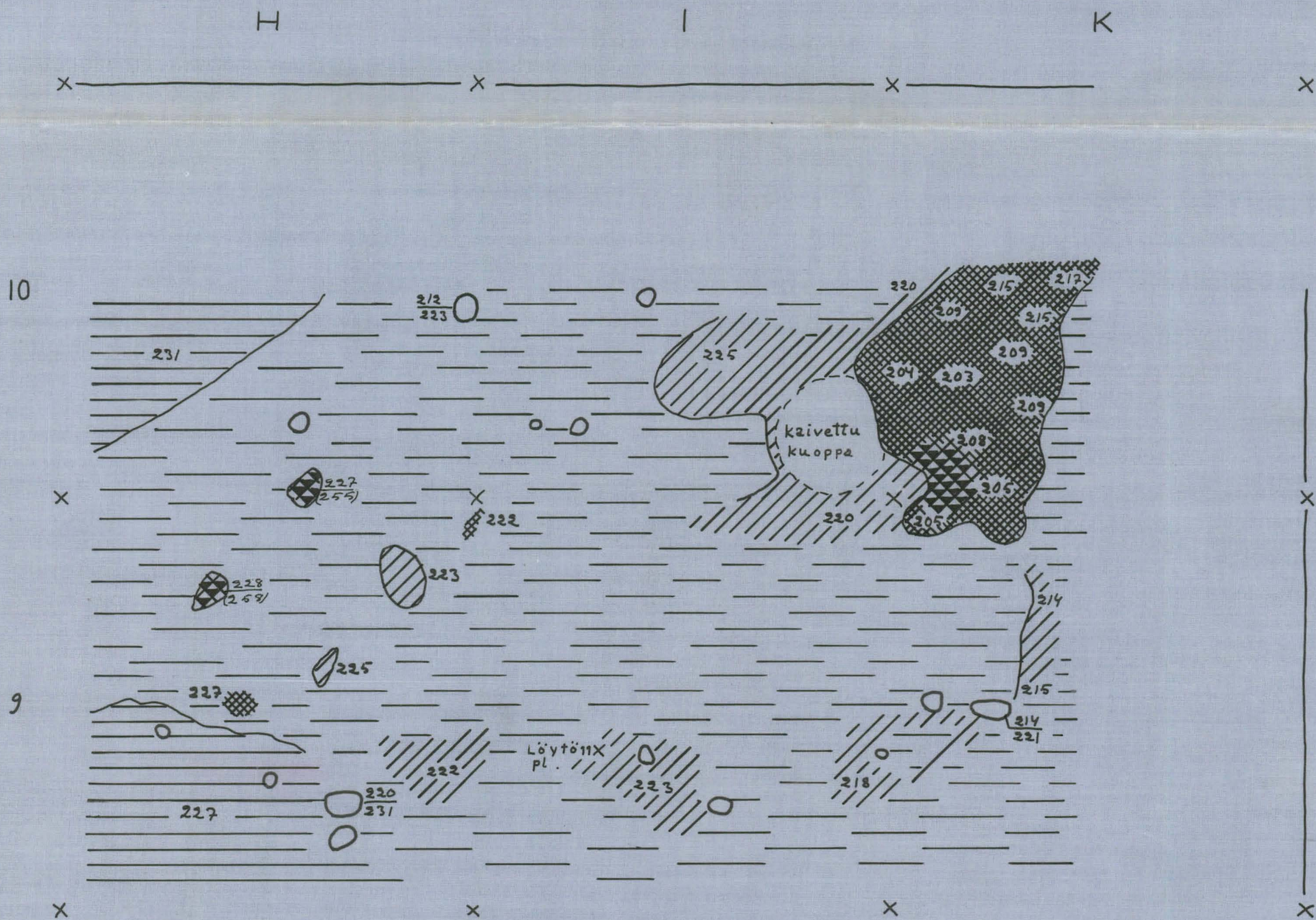
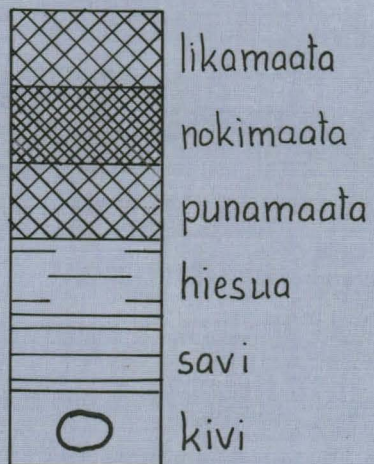
P. Sarvas 1962

Kaivausalue 1:n eteläosan taso 8

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 11



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

K

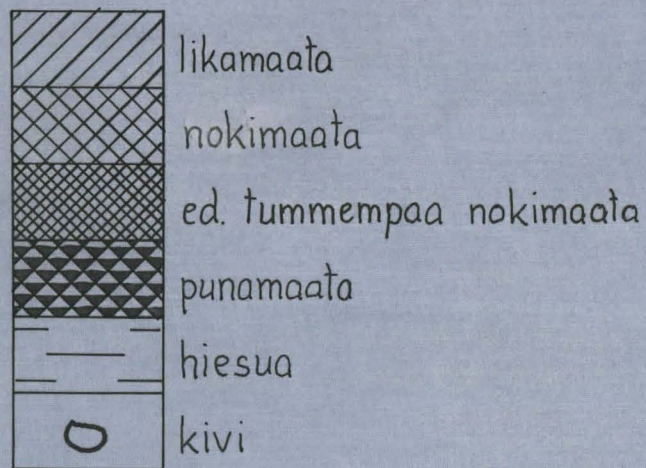
P. Sarvas 1962

Kaivausalue 1:n eteläosan taso 8a

Liedensija ruudussa K:10 1:10

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 12



10



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

P.Sarvas 1962

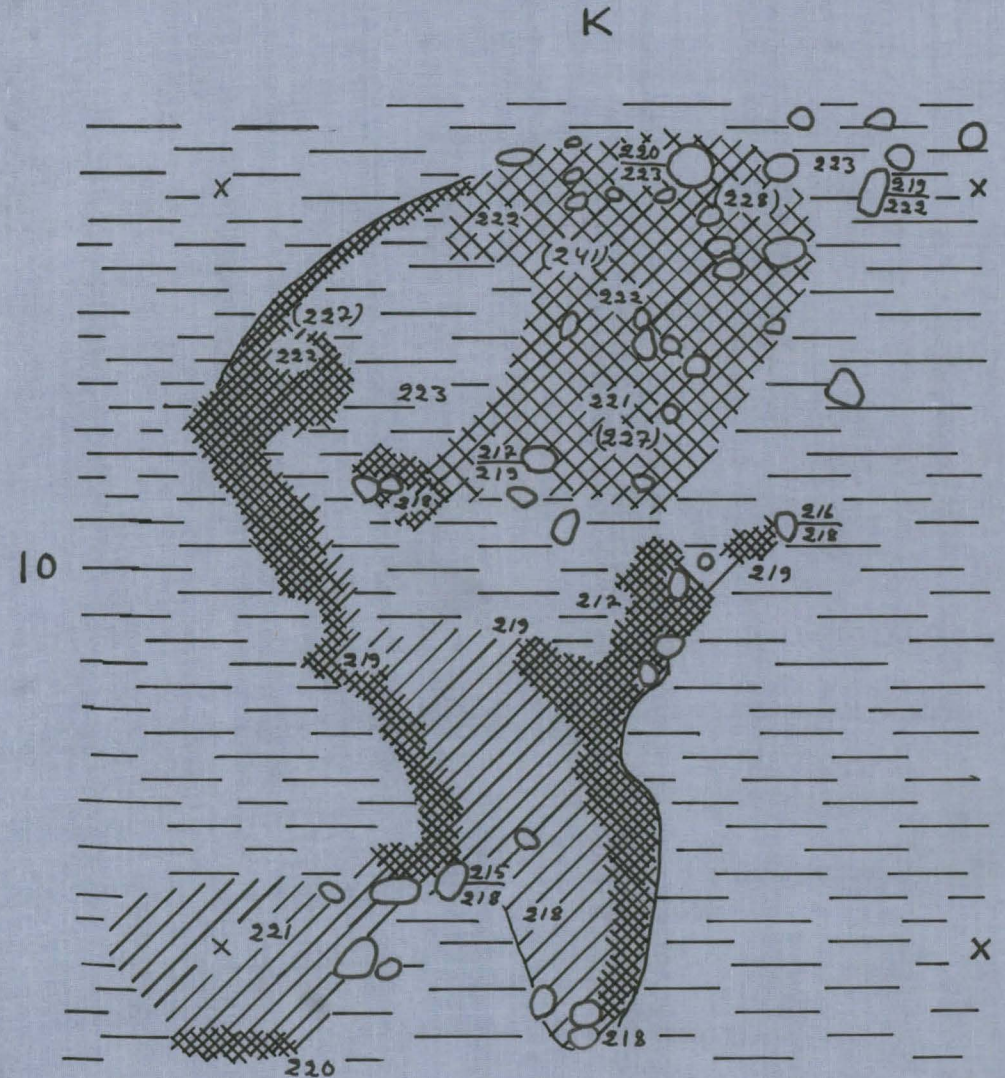
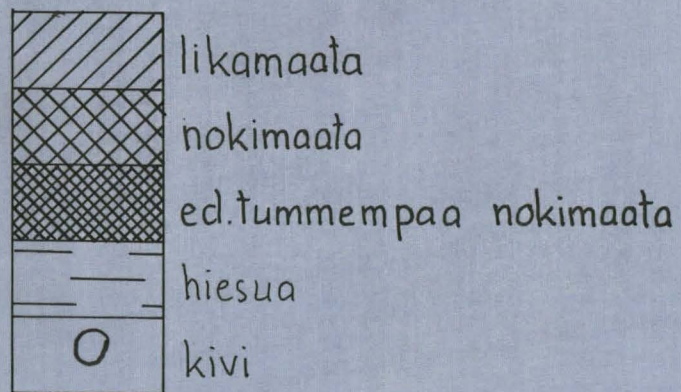
Kaivausalue 1:n eteläosan taso 8b

Liedensija ruudussa K:10

1:10

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 13



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

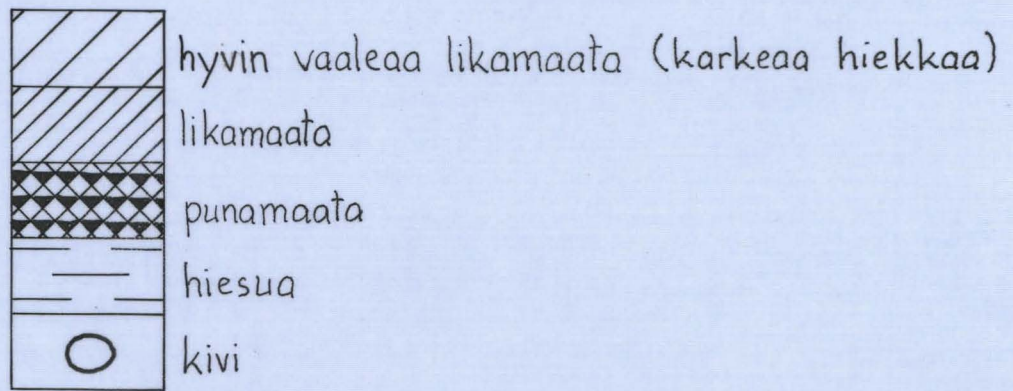
P.Sarvas 1962

Kaivausalue 1:n eteläosan taso 9

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 14



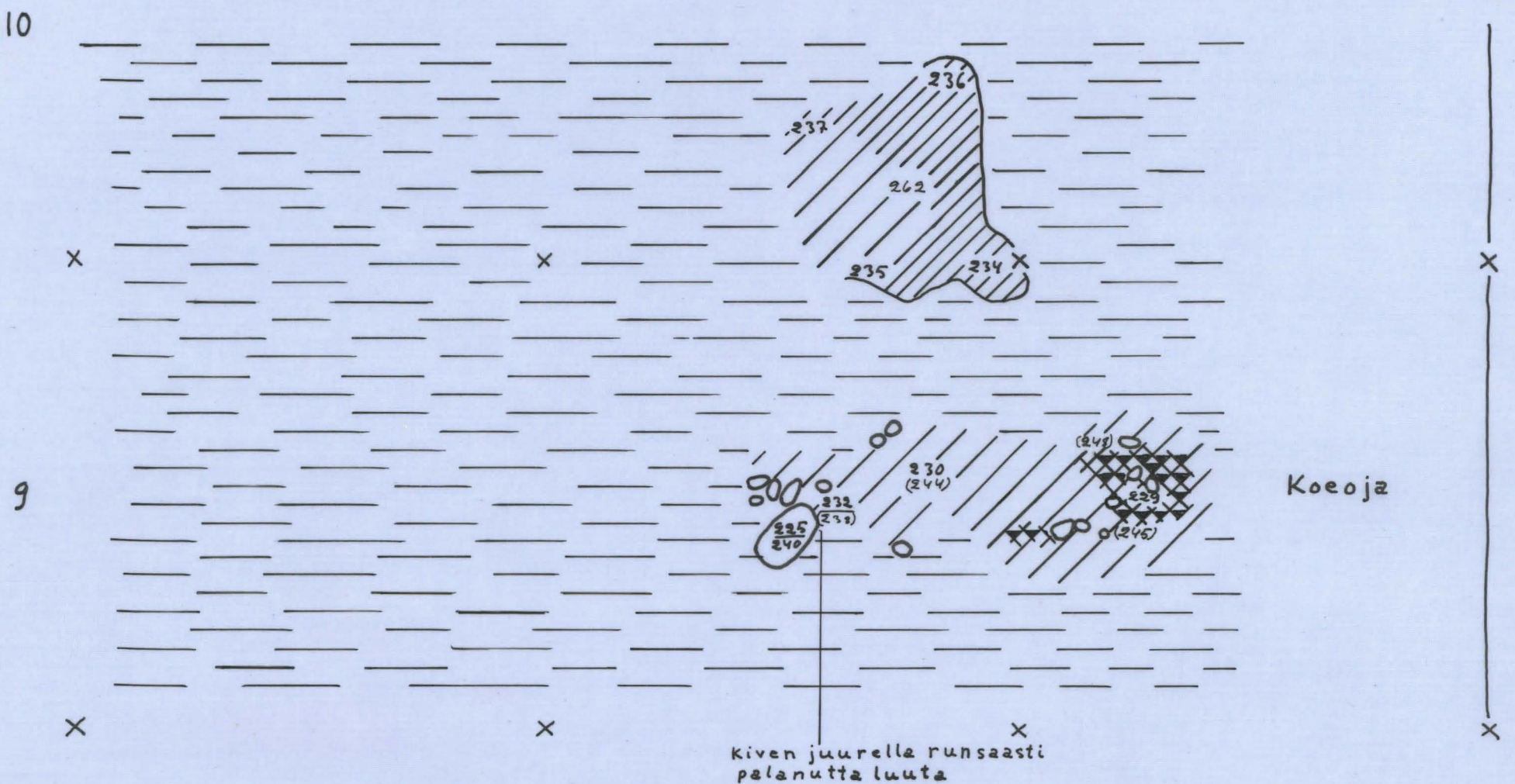
H

I

K



Koeoja



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

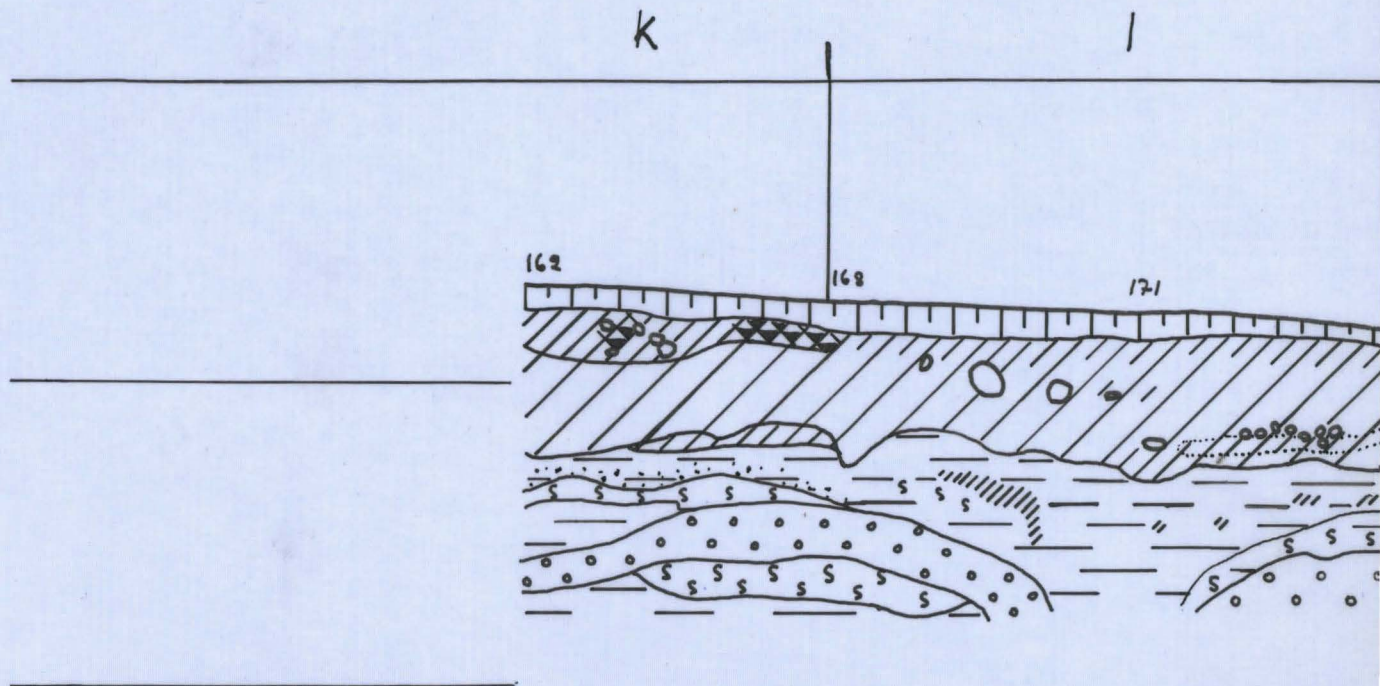
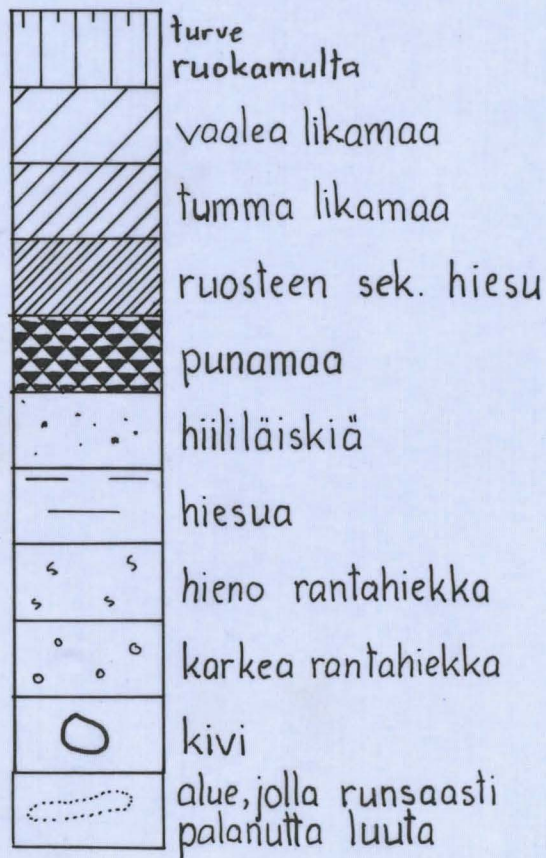
P. Sarvas 1962

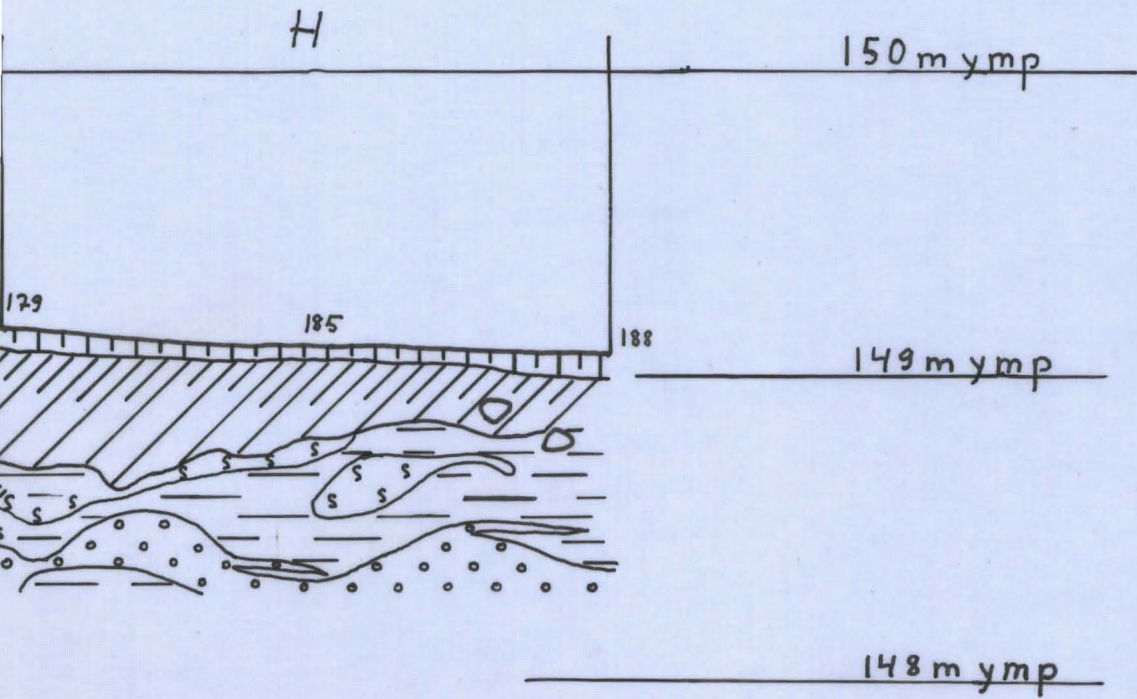
kaivausalue 1:n eteläseinän profiili

1:25

kp=189 = 149,05 m ymp.

kertomuksen liite n:o 15





KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

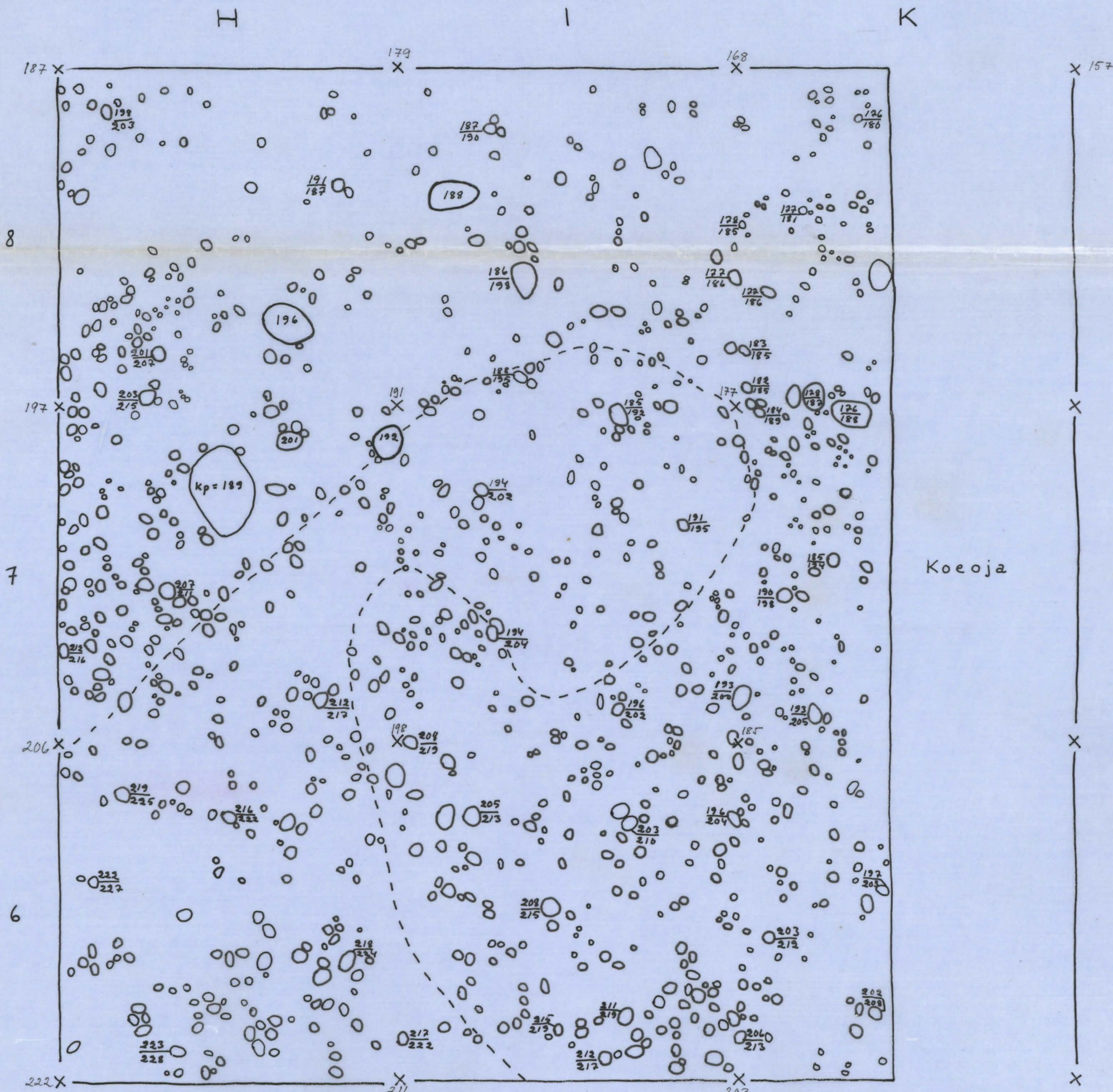
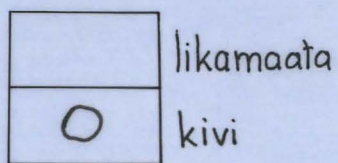
P.Sarvas 1962

Kaivausalue 2:n taso 1

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 16



Katkoviivan sisäpuolella oleva alue
muuta kulttuurimaata vaaleampaa

KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

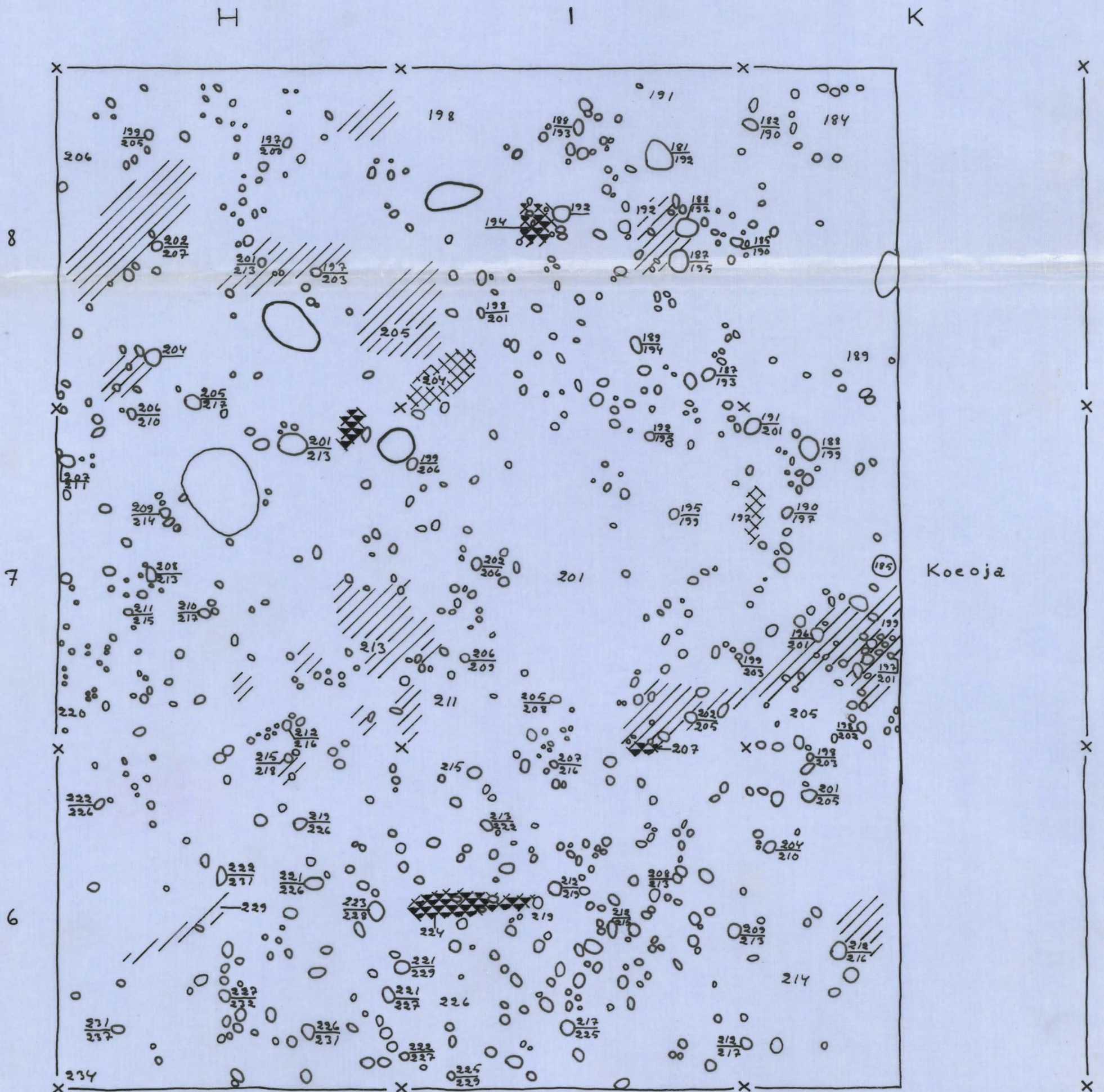
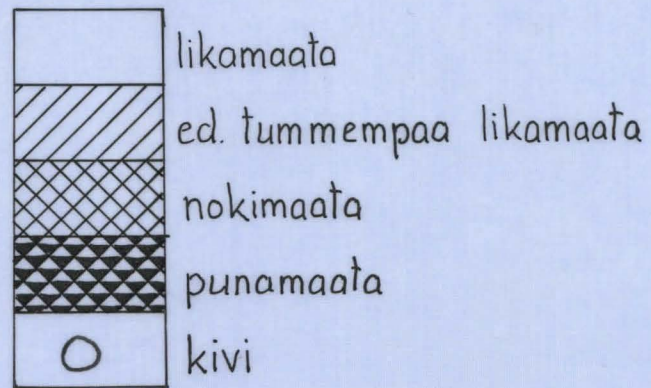
P. Sarvas 1962

Kaivausalue 2:n taso 2

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 17



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

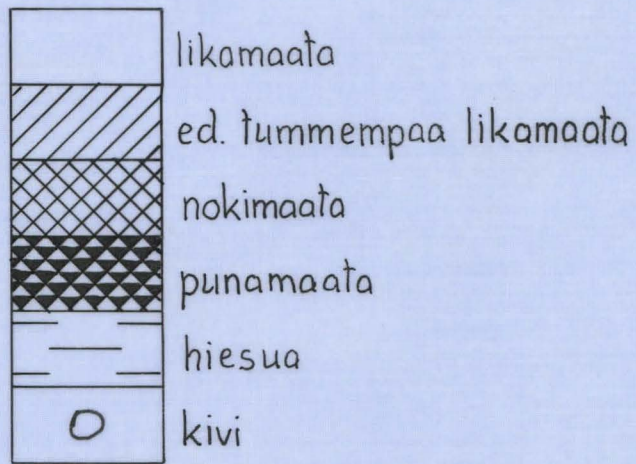
P.Sarvas 1962

Kaivausalue 2:n taso 3

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

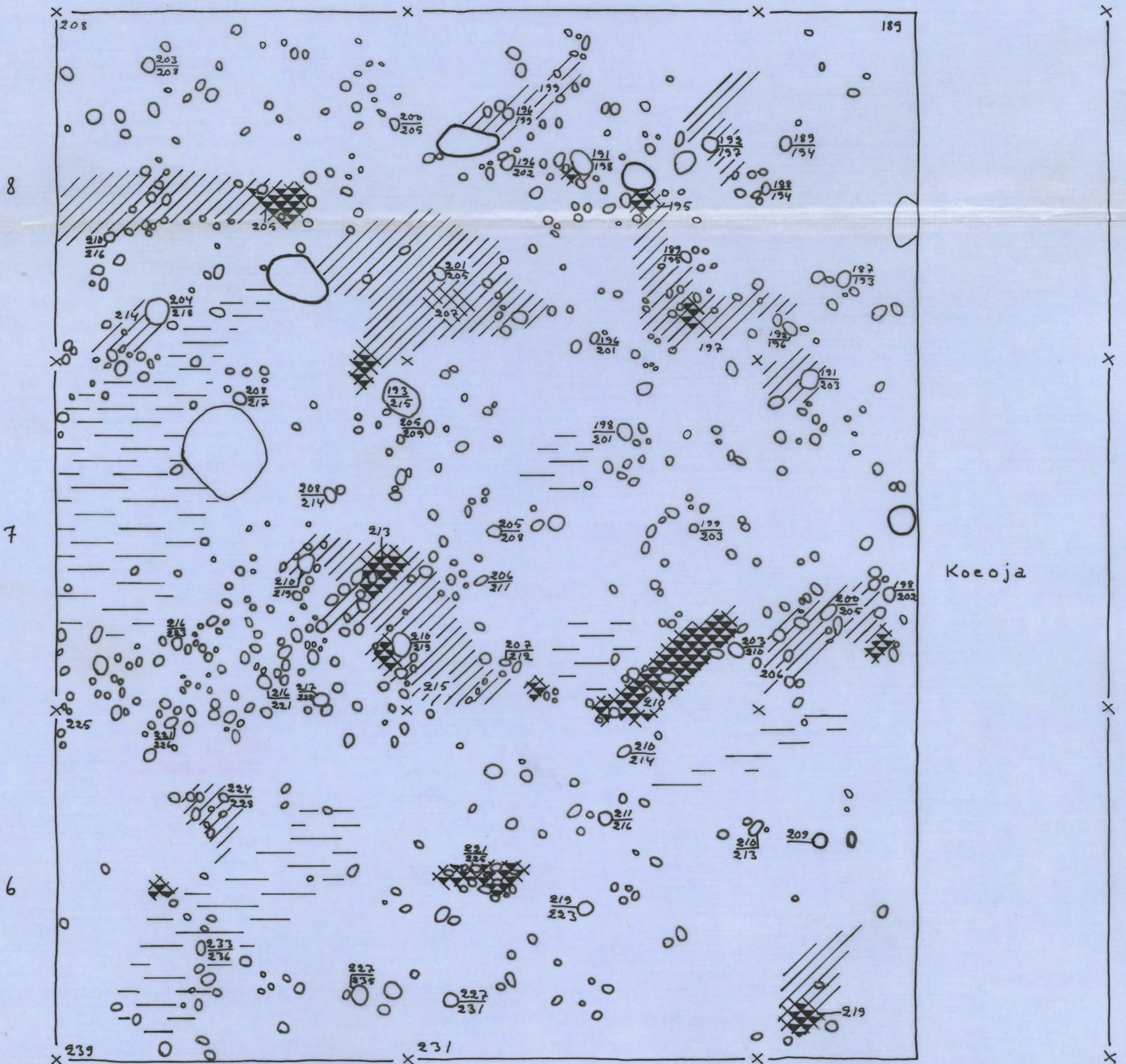
Kertomuksen liite nro 18



H

I

K



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

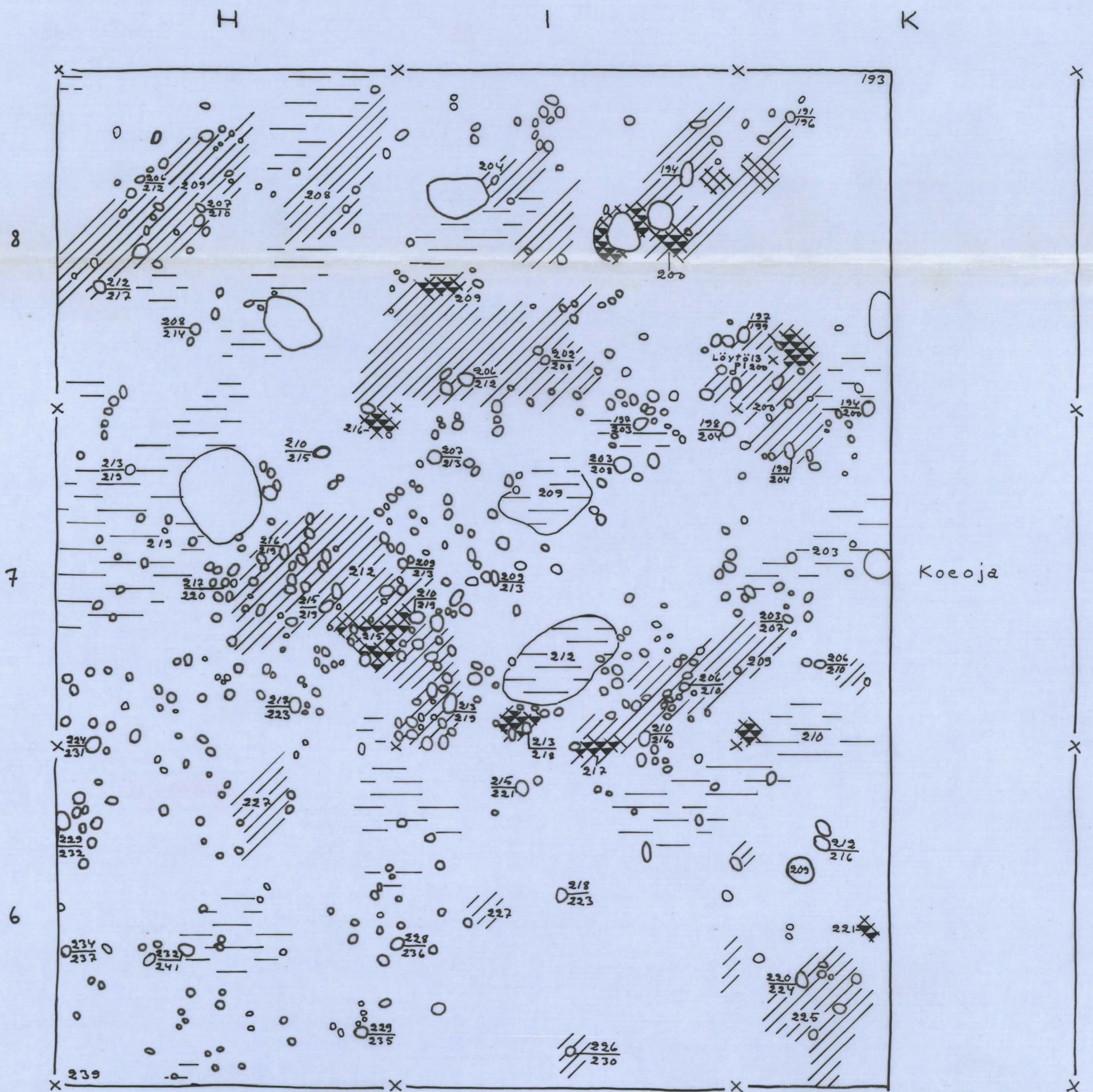
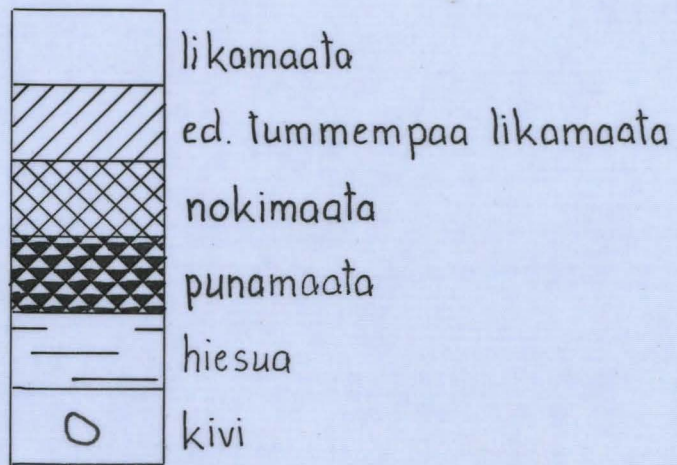
P.Sarvas 1962

Kaivausalue 2:n taso 4

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 19



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

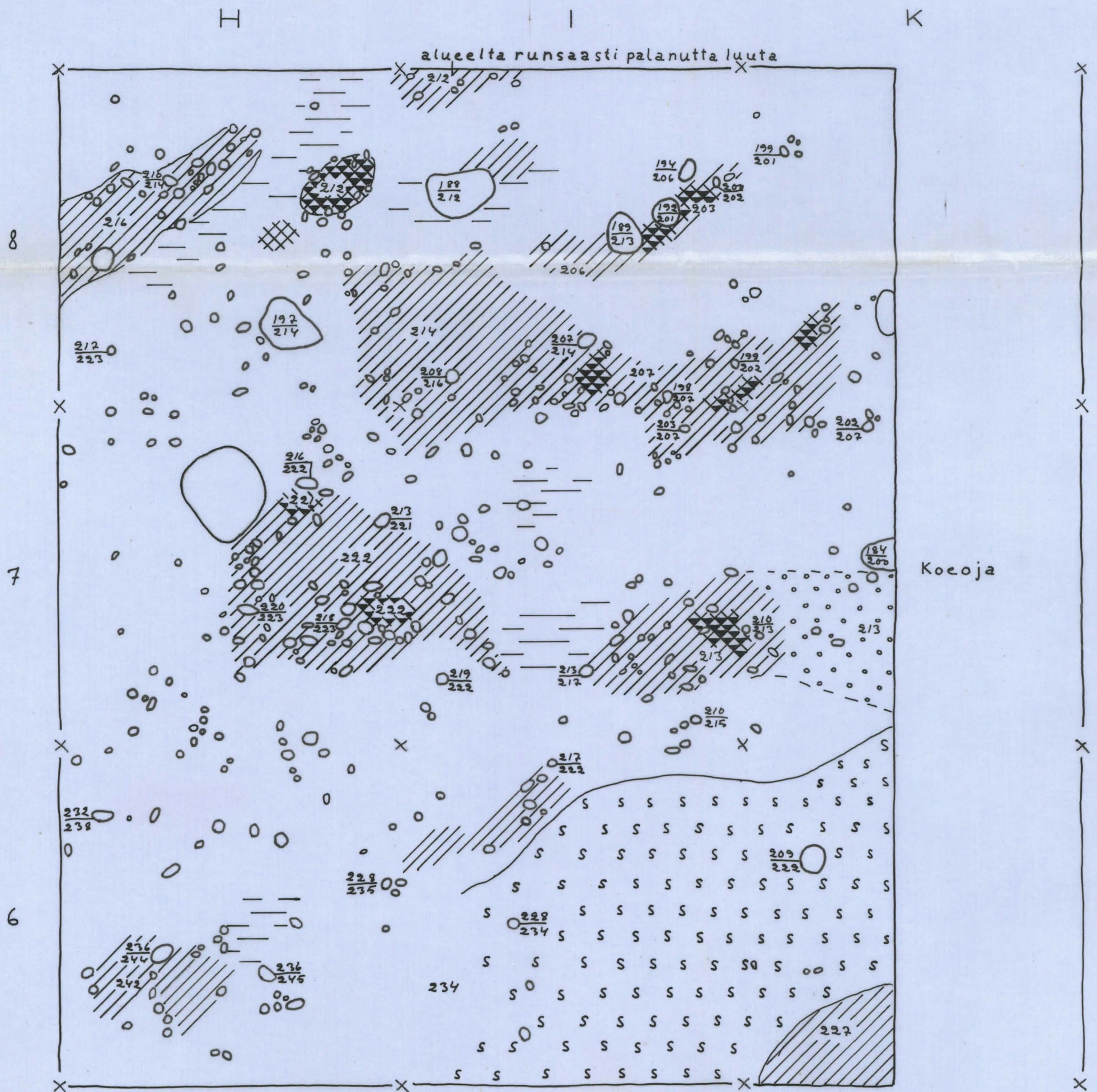
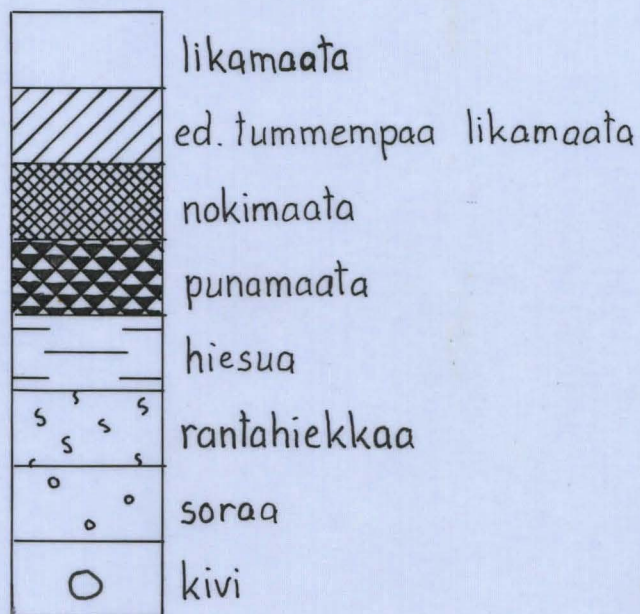
P. Sarvas 1962

Kaivausalue 2:n taso 5

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 20



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

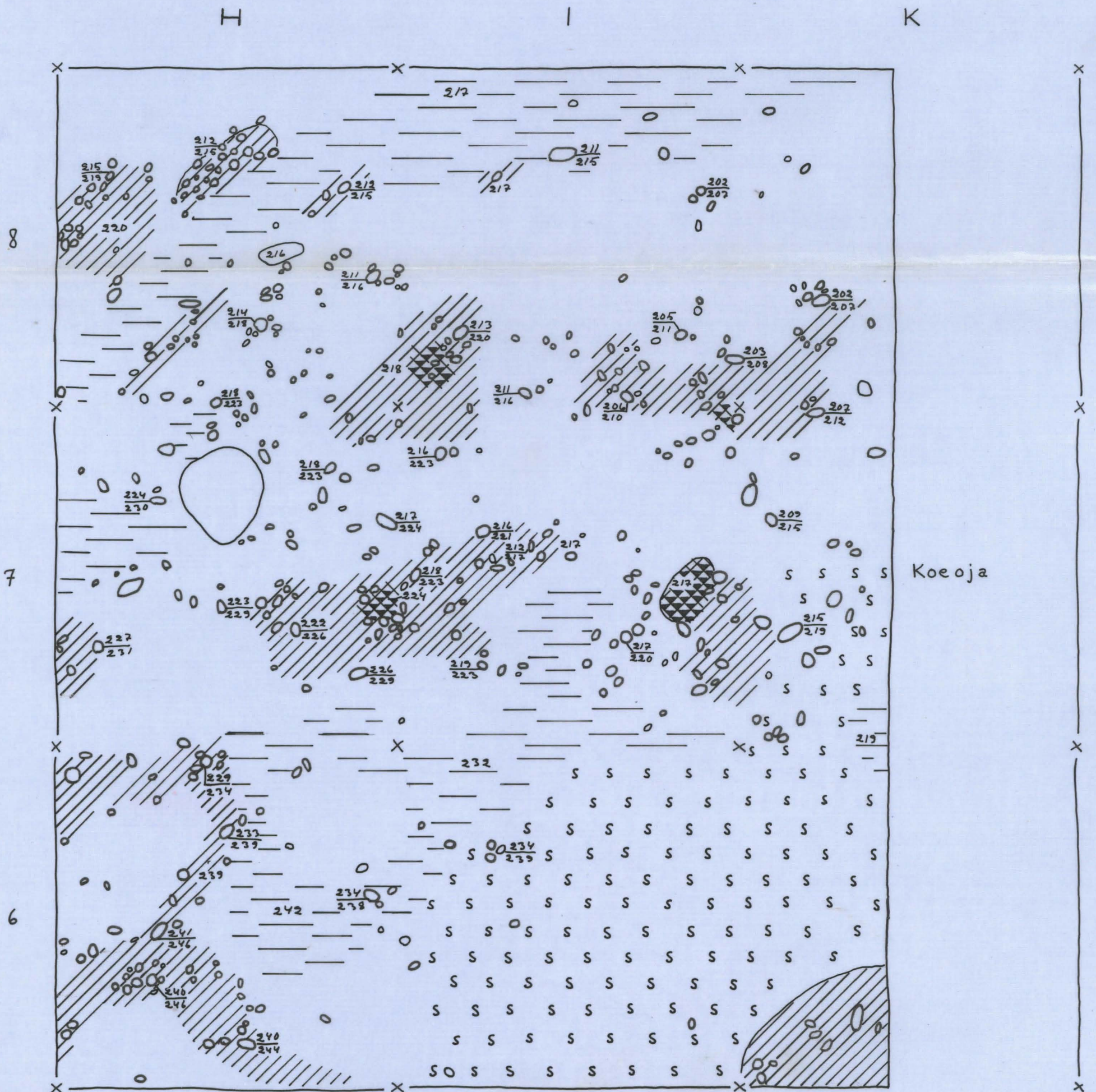
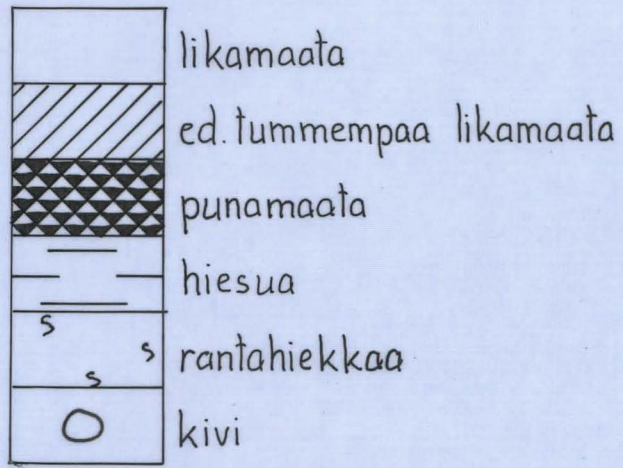
P.Sarvas 1962

Kaivausalue 2:n taso 6

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 21



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1



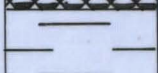
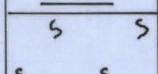
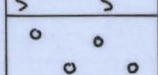
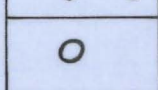
P.Sarvas 1962

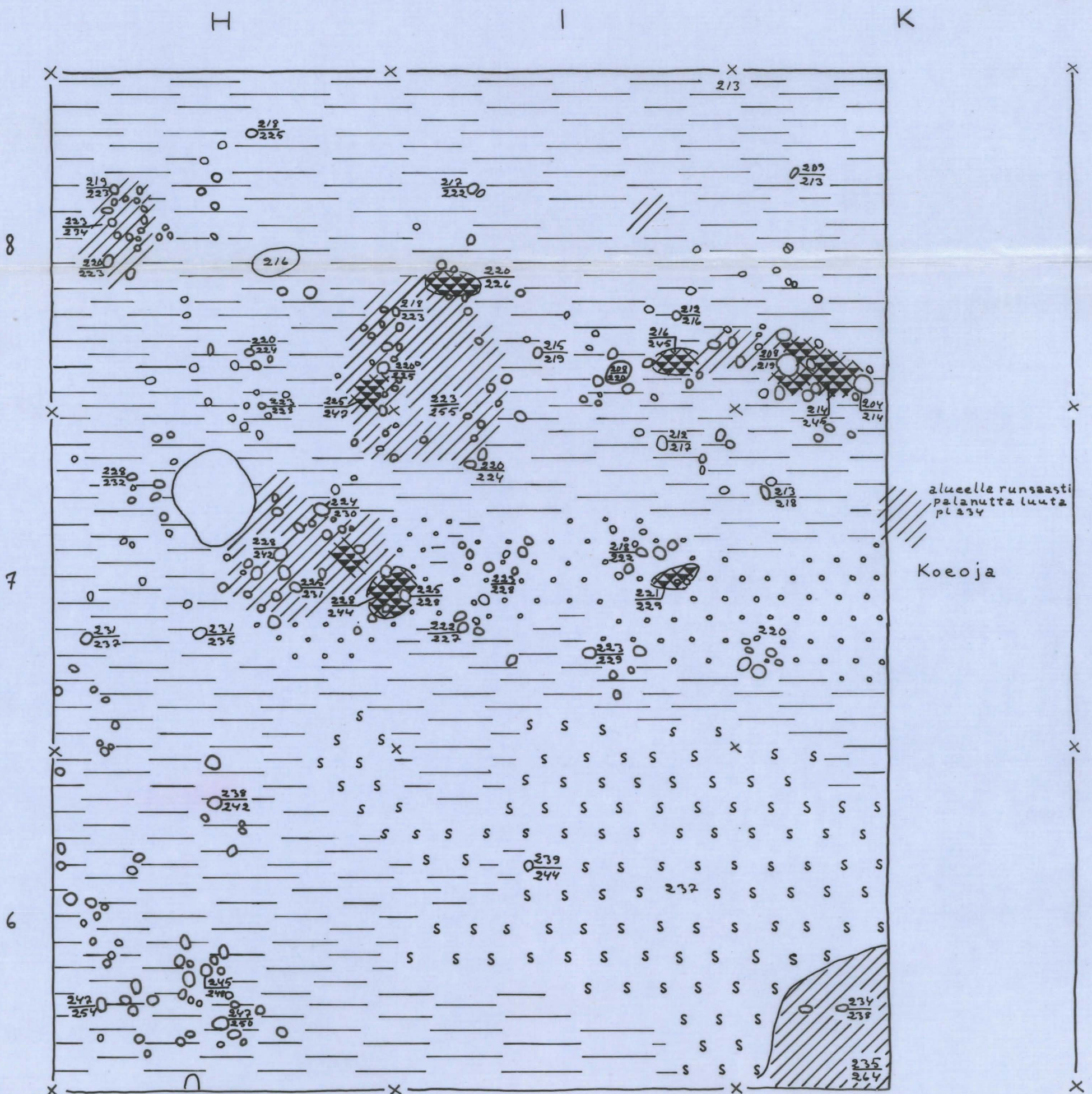
Kaivausalue 2:n taso 7

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 22

	likamaata
	punamaata
	hiesua
	rantahiekkaa
	soraa
	kivi



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

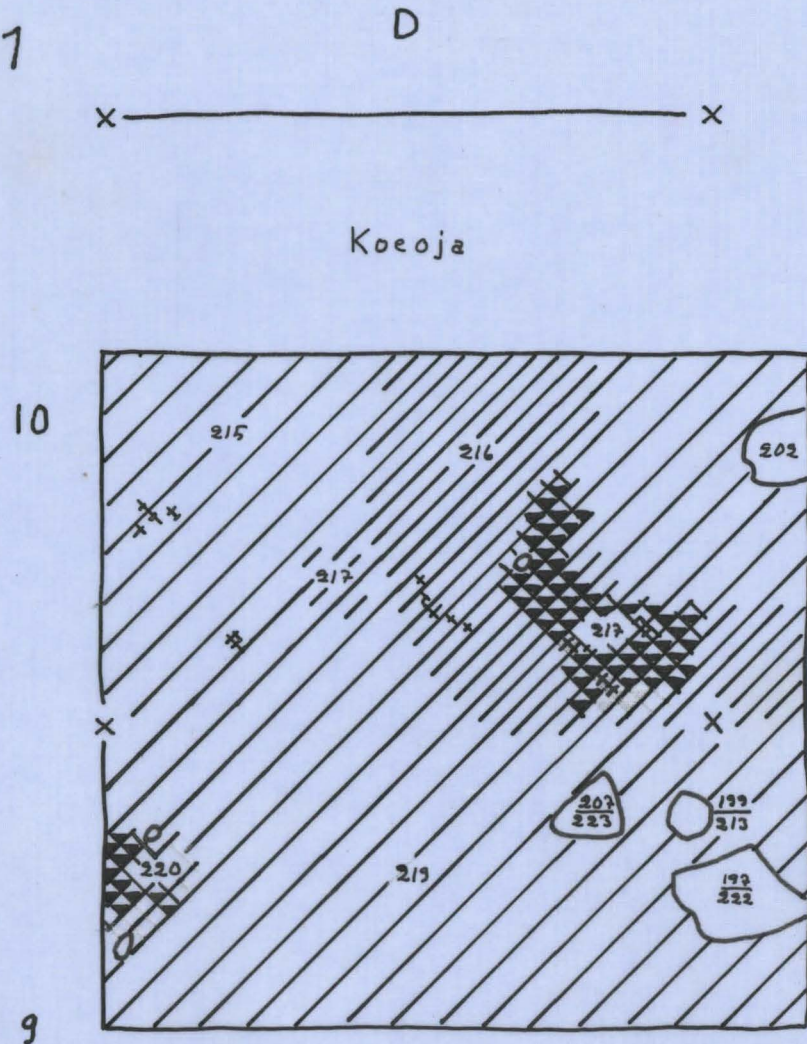
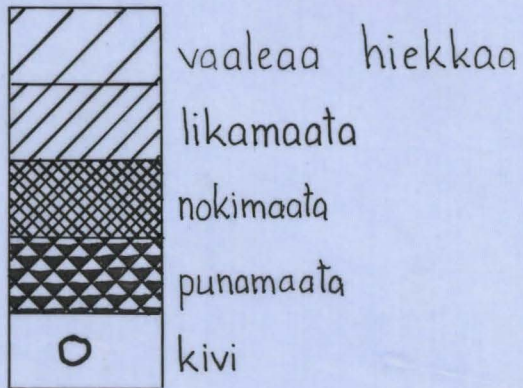
P. Sarvas 1962

Kaivausalue 3:n taso 1

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 23



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

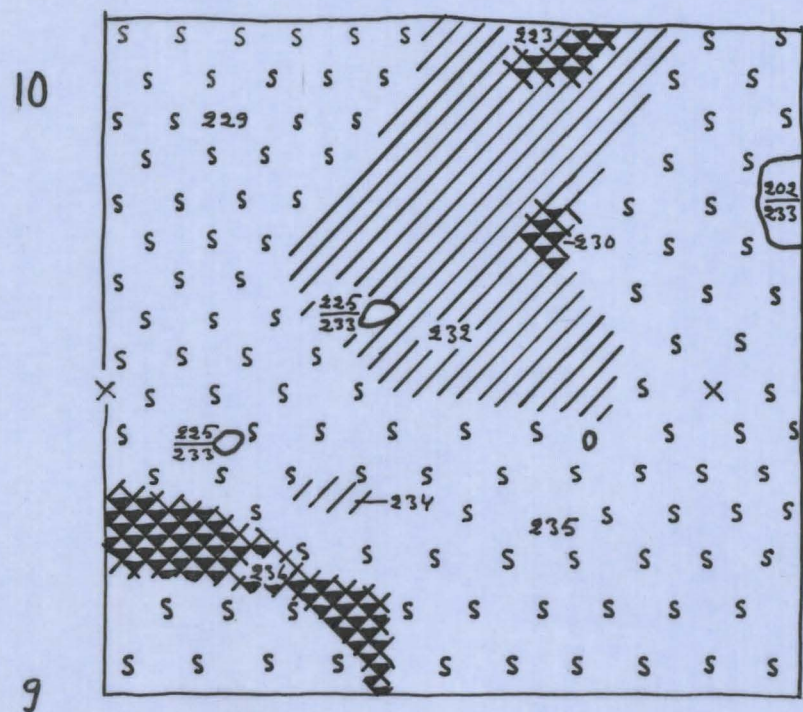
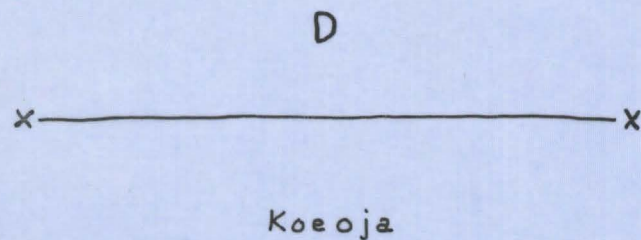
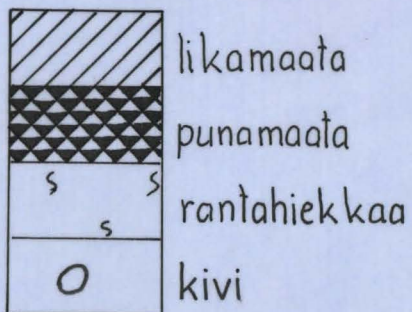
P. Sarvas 1962

Kaivausalue 3:n taso 2

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 24



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

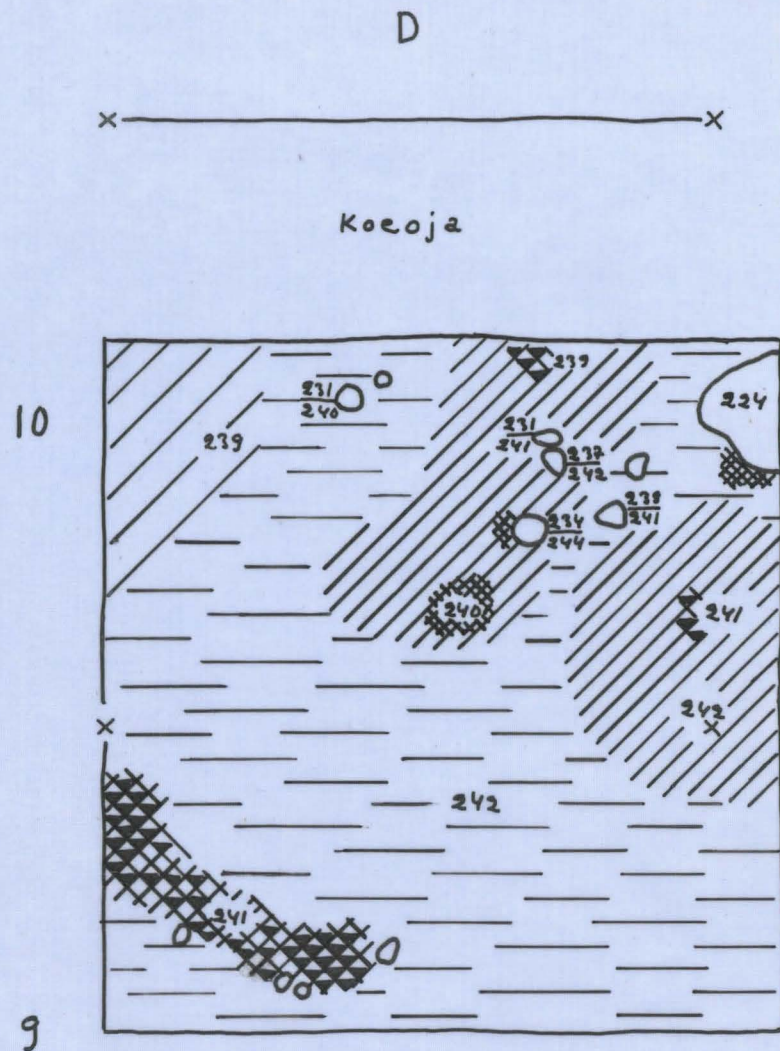
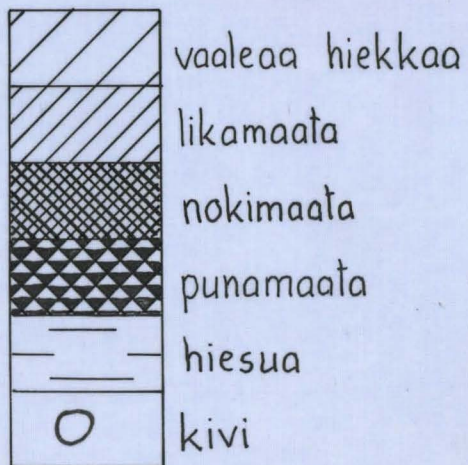
P. Sarvas 1962

Kaivausalue 3:n taso 3

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 25



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

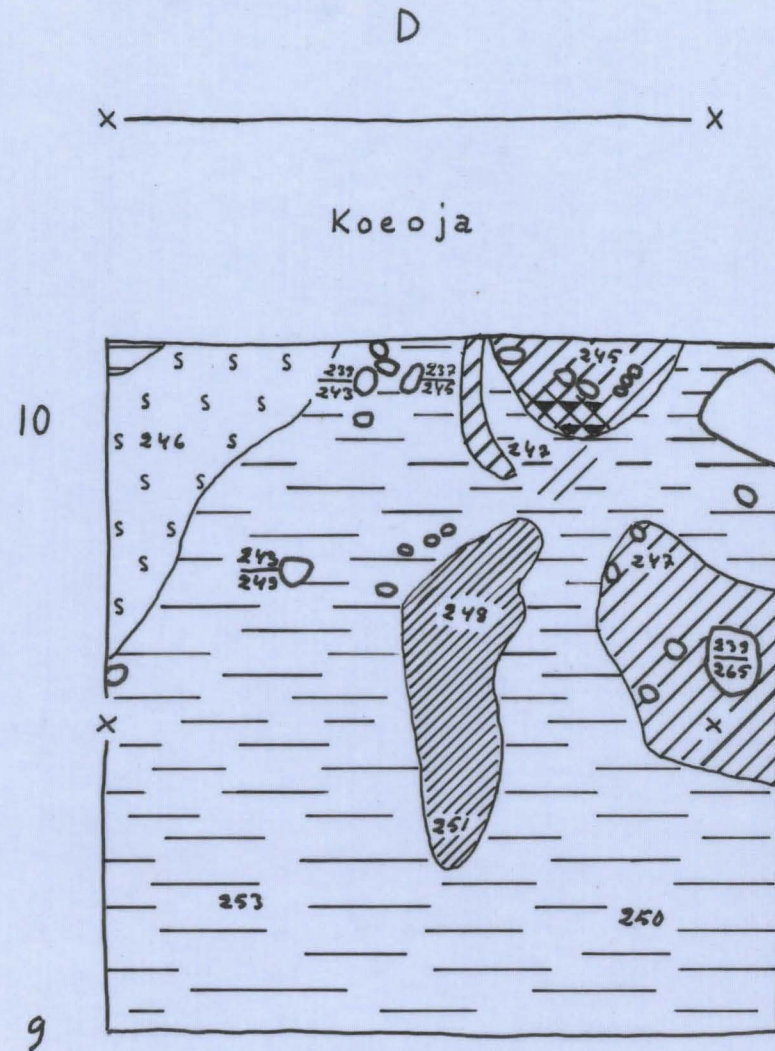
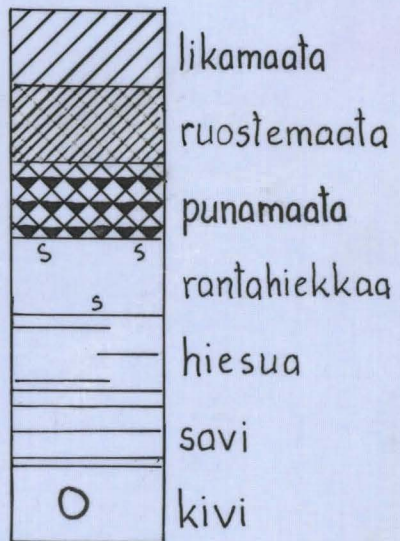
P. Sarvas 1962

Kaivausalue 3:n taso 4

1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 26



KEMIJÄRVI LUUSUA HIETALAHTI 1

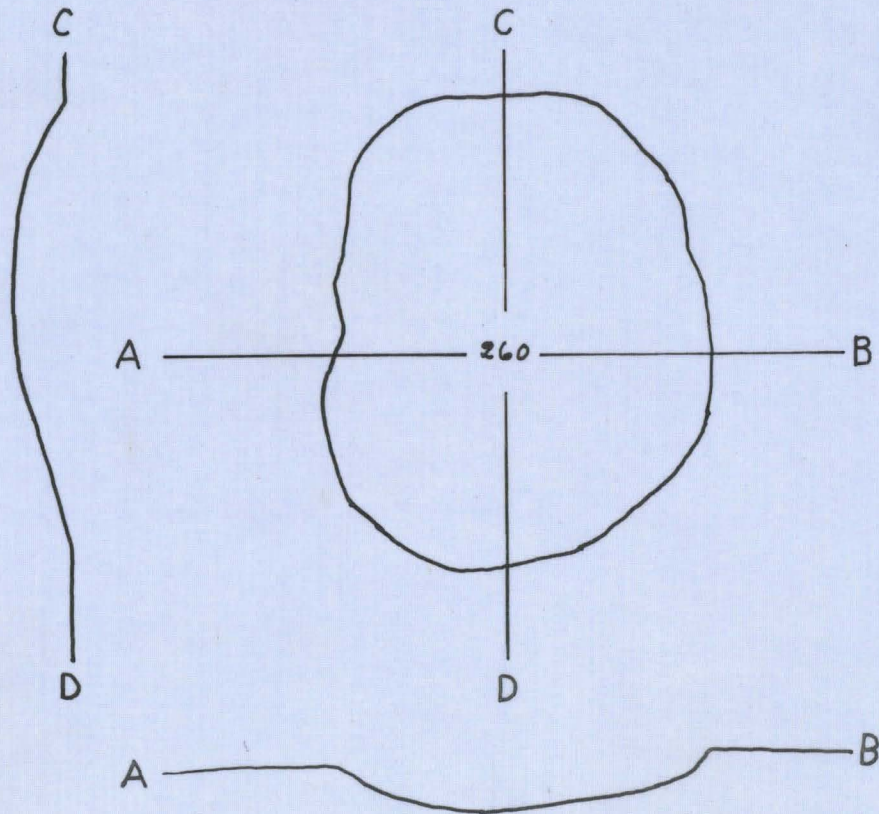
P. Sarvas 1962

Kaivausalue 3:n taso 5

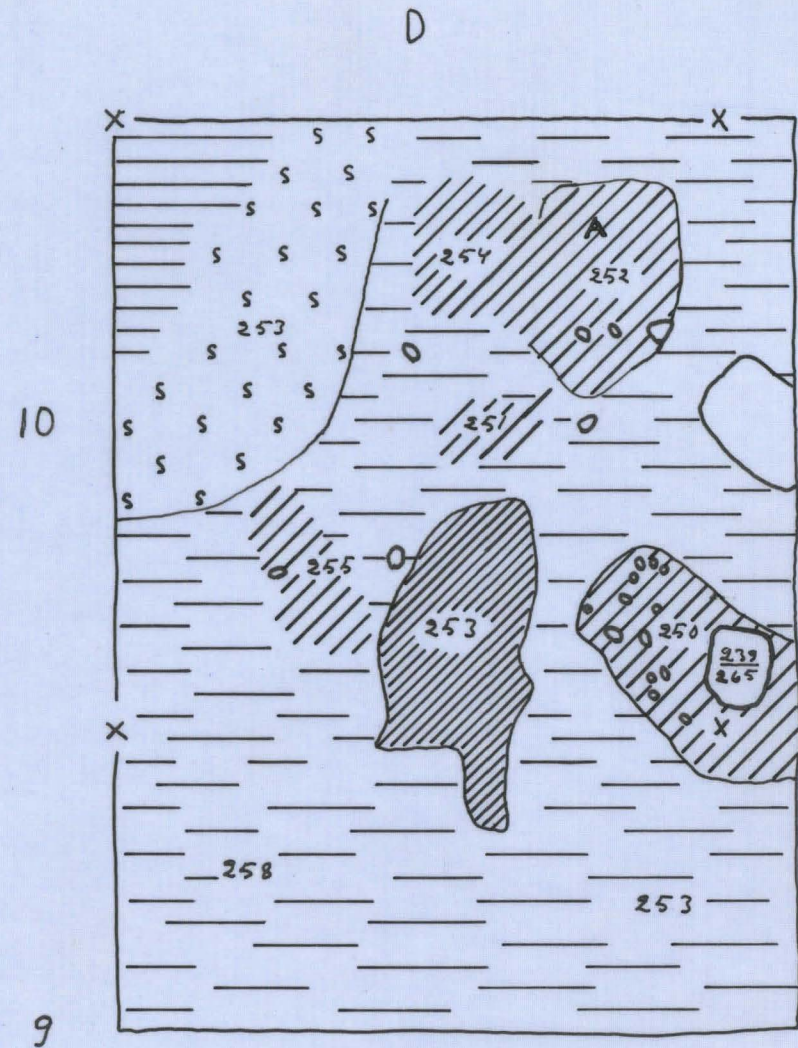
1:25

kp = 189 = 149.05 m ymp.

Kertomuksen liite n:o 27



Kuopanteen A pohja 1:10





ff. 38108-38109

Asuinpaikka kuvattuna pohjoisesta.



ff. 38110-38111

Asuinpaikka idästä. Etualalla kaivausalue III, taustalla (osittain täytettyinä) alueet I ja II. Vasemmalla laidassa näpi Kelloniemen asuinrakennus.